

Calluna

30(2) 2013

Calluna

Utgiven i samarbete mellan
VÄSTERGÖTLANDS BOTANISKA FÖRENING och
BOTANISKA FÖRENINGEN I GÖTEBORG
Redaktör: Sanna Fant

ÅRG. 30 2013 NR 2
ISSN 2000-2335

VÄSTERGÖTLANDS BOTANISKA FÖRENING

Plusgiro: 482 38 80-2   **Arsavgift:** 100 kr
Adress: Biologiska museet
4:e Villagatan 6   504 53 Borås
Hemsida: Tillfälligt ur funktion.
STYRELSE:
Ordf: Gösta Börjeson
Dammgatan 10   566 32 Habo
036-40611   gosta.borjeson@telia.com
V ordf: Anders Bohlin
Halltorpsgatan 14   461 41 Trollhättan
0520-35040   anders.bohlin@telia.com
Sekr: Ulla-Britt Andersson
Tingvallavägen 3   461 32 Trollhättan
0520-10798   0708958625@euromail.se
Kassör: Olof Janson
Kårtorp 1   533 97 Götene
0511-53026, 53016
Övriga: Karin Kjellberg
Stenum Västtomten   532 94 Skara
0511-61007   kjellberg.karin@telia.com
Anders Bertilsson
Bäcksholm   565 91 Mullsjö
0392-23015   bertilsson.gravsjo@telia.com
Michael Johansson
Bodagatan 27   507 42 Borås
0704-552247   0704552247@bredband.net
Peter Laudon
Ryttaregårdsv. 14   532 73 Varnhem
0511-60586   peterlaudon@telia.com
Erik Ljungstrand
Järkholmsvägen, pl 614   436 56 Hovås
0708-559628
Enar Sahlin
Box 3   438 05 Hindås
0301-10848   enar.sahlin@telia.com
Lennart Sundh, SUNDH MILJÖ
Odengatan 24   521 43 Falköping
0515-14009, 0709-667959 hem: 0515-16759
sundh.miljo@telia.com

Rapportmottagare: Lennart Sundh
Floraväktarsamordnare: Enar Sahlin
Exkursionskommitté: Anders Bertilsson
Erik Ljungstrand

BOTANISKA FÖRENINGEN I GÖTEBORG

Plusgiro: 52 41 55-9   **Arsavgift:** 100 kr
Adress: Botanhuset
Box 461   405 30 Göteborg
Hemsida: <http://www.bfifg.se>
E-post:
STYRELSE:
Ordf: Aimon Niklasson
Trolltjärn 18   436 40 Askim
031-261378 / 0736-254461
aimon@bahnhof.se
V ordf: Enar Sahlin (se vänsterspalten)
Sekr: Erik Ljungstrand (se vänsterspalten)
V sekr: Kenneth Bergerson
Karduansmakareg. 26   415 07 Göteborg
031-266637 / 0707-872415
kennethbergerson@gmail.com
Kassör: Sören Svensson
Båtsman Gräs g. 11   422 57 Hisings Backa
031-523865 / 0703-222403
soren.svensson@mbox303.tele2.se
Övriga: Ragnhild Crawford
Önneröd 150   442 72 Kärna
0303-226123 / 0730-228517
ragnhild.neil.crawford@gmail.com
Maj Fagerberg
Dalgångsgatan 25   431 39 Mölndal
031-825126 / 0708-471112
maj@fagerberg.org
Claes Gustafsson
Storesandsvägen 7   430 82 Donsö
031-973861 / 0703-210641
claes.gustafsson@bioenv.gu.se
Mari Källersjö
Carl Skottsbergs g. 22A   413 19 Göteborg
031-3206798 / 0703-613988
mari.kallersjo@vgregion.se
Staffan Wall
Gibraltargatan 44   412 58 Göteborg
031-160560 / 0766-346240
wall@chem.gu.se

Floraväktarsamordnare: Enar Sahlin
Exkursionskommitté: Erik Ljungstrand, Eva Andersson
Kenneth Bergerson, Kristoffer Hahn

Ordföranden i VBF har ordet

Anders Bohlin

Halltorpsgatan 14, 461 41 Trollhättan, anders.bohlin@telia.com

Kära botanikvänner!

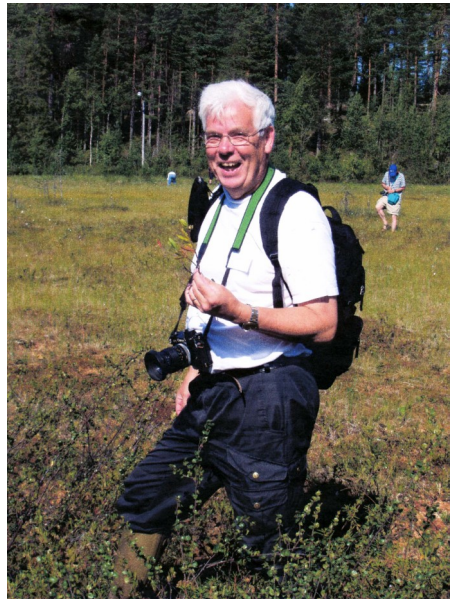
Nu känner jag att det är dags att ta det lite lugnare efter nio år som ordförande i VBF. Det är på tiden att någon annan får ta över rodret. Såväl min läkare som min hustru är av den uppfattningen, men även om jag nu lämnar ordförandeposten så kan jag inte helt avstå från gemenskapen i styrelsearbetet ännu. Jag vill gärna vara med om att vi får ut vår guide över botaniska sevärdheter i Västergötland och att vi får den nya hemsidan i gång. För övrigt får vi instämma med Lars Wivallius som klagar över den kalla och torra våren som rådde något år i mitten av 1600-talet. *”Gott majeregn giv, låt dugga tätt ner, låt varm dagg örterna fukta! Oss torkan bort driv, låt frosten ej mer de späda blomsteren tukta!”*

Vi får även hoppas att det skall bli bra på Stipa-kullarna igen nu när Lennart Sundh har gjort en ny skötselplan. Fjädergräset *Stipa pennata* har minskat oroväckande sedan 1990-talet. Det är länge sedan *”dä va så möe så de glindra”* som Greta Johanna Andersdotter, 87 år, i Ingelsgården sade om den synnerligen rika fjädergräsloken i Valltorp i Segerstads socken, när professor Rutger Sernander intervjuade henne år 1907. Med förtrytelse skildrade gumman hur bonden Petter var så trött på alla ”gräsläsare” som trampade i hans marker och studerade floran att han plöjde upp marken mot de andra byamännens vilja. Petter föröfvade sitt dåd omedelbart sedan han efter skiftets genomförande blev ensam ägare av

platsen. Därmed försvann den troligen rikaste Stipa-lokalen i Västergötland enligt Lagerheim 1843.

Nu ser vi med förtröstan framåt och hoppas att även drakblomman skall komma igen efter de senaste årens minskning av stäppängarnas typiska arter.

För övrigt tillönskar jag alla västgötabotanister en angenäm sommar med många trevliga upplevelser i floras sköte!

Anders med finnmyrten 20 juli 2003 vid Sangismyren i Norrbotten.
Foto: Margareta Edqvist

Floraväktarrapport 2012

Västergötlands rödlistade kärleväxter

Enar Sahlin

Box 3, 438 05 Hindås, enar.sahlin@telia.com

Rapporten följer *Rödlistade arter i Sverige 2010 (ArtDatabanken)* där samtliga i Västergötland uppgivna arter som redovisats som bofasta, tillfälliga, eventuellt bofasta/reproducerande och försvunna finns förtecknade. Hela rödlistan presenteras här för att visa antal kända lokaler samt senast kända besök. Detta kan i viss mån tjäna som verktyg för floraväktare för att avläsa angelägenhetsgraden av att besöka arten igen.

Besökta lokaler 2012 redovisas kortfattat och med lokalkoden i fet stil. Ett antal nya rapporter från 2011 vilka inkommit under 2012 finns även med. Allt som registrerats 2012 i Artportalens Floraväkteri visas inte här.

”Sentida” innebär samma tidsperiod som redovisas i Västergötlands Flora dvs. från 1978 och senare. Sist i den beskrivande texten för varje art anges inom parentes antalet sentida, kända lokaler. ”Senast sedd” betyder senaste rapporteringen före 2012, om ej annat angivits.

Nationellt utdöd - RE

art som inte längre räknas som kapabel att bilda livskraftiga bestånd men som tillfälligt kan uppträda från en fröeserv eller som tillfällig inkomling i regionen (tidigare FÖRSVUNNEN)

<i>Avena strigosa</i>	purrhavre
Åkerogräs. Senast sedd i Hjo 1908 och på tipp i Göteborg 1956. (0)	
<i>Camelina alyssum</i>	lindådra
Åkerogräs. Senast sedd i Mölndal 1940. (0)	
<i>Camelina sativa</i>	oljedådra
Åkerogräs och odlad oljeväxt. Tillfällig. Senast sedd i Göteborg, Habo och Falköping 1997 och i Lerum 2005. (4)	
<i>Chenopodium urticum</i>	bymålla
Gårdsoagräs. Tillfällig. Senast sedd i Göteborg, Angered 2004. (1)	
<i>Cuscuta epilinum</i>	linsnärja
Linåkerogräs. Senast sedd i Töreboda 1967. (0)	
<i>Cyperus fuscus</i>	dvärgag
Fuktmarker och stränder. Senast sedd i Göteborg, Nylöse 2007. (1)	
<i>Euphrasia rostkoviana ssp. montana</i>	ängsögontröst
Slättermarksväxt. Senast sedd i Ulricehamn 1939. (0)	
<i>Galium spurium ssp. spurium</i>	linmåra
Linåkerogräs. Senast sedd i Bollebygd 1967. (0)	
<i>Lolium remotum</i>	linrepe
Linåkerogräs. Senast sedd i Mölndal 1948. (0)	

- Lolium temulentum* ..... därrepe
Åkerogräs. Senast sedd i Göteborg 1955. (0)
- Pulicaria vulgaris* ..... loppört
Åkerogräs. Senast sedd i Göteborg i mitten av 1800-talet. (0)
- Rosa pimpinellifolia* ..... pimpinellros
Naturliga förekomster saknas numera i Sverige. Kvarstående prydnadsbuskar noterade från 32 lokaler. (0)
- Solanum villosum* ssp. *miniatum* ..... röd nattskatta
Ruderatväxt. Senast sedd i Göteborg 1987. (0)
- Spergula arvensis* ssp. *maxima* ..... jättespärgel
Åkerogräs. Senast sedd i Ulricehamn 1924. (0)

Akut hotad - CR

art som bedöms löpa **extremt hög risk** att dö ut i vilt tillstånd, vilket allt tyder på, då arten minskar mycket snabbt, har mycket litet utbredningsområde, mycket litet reproducerande antal och mycket stor försvinnanderisk

- Acer campestre* ..... naverlönn
Kvarstående och förvildad, främst i Göteborgstrakten. Senast i Gbg, Hovås 2012 och Borås 2012. (9)

- Ajuga genevensis* ..... **kritsuga**
Tillfällig eller odlad. Tidigare ett fynd i Änggården, Fässbergs sn 2006. De senaste åren har ett förvildat bestånd om 3 plantor funnits i Änggårdsbergen, 200 m OSO om Näckrosdammen, senast 2011. (1)
OV-Gbg-4086 Gbg, Fässberg, Änggårdsbergen, 2012-06-17, ej återfunnen (ELj)

- Apium graveolens* ..... selleri
Tillfällig på ruderatmark i Gbgstrakten. Senast sedd i Lundby 2000, Angered 2001 och Mölndal 2010. (1)

- Atriplex laciniata* ..... sandmålla
Tillfällig, obeständig inkomling på sandiga havsstränder. Sällsynt i Göteborgstrakten. Senast sedd i Askim, St. Amundö 1979 och Askim, Långa Skär 1989. (2)

- Chenopodium vulvaria* ..... stinkmålla
Tillfällig på ruderatmark. Sedd i Ale och Vänersborg 1958. Senast i Mölndal, Kikås soptipp 2005. (2)

- Ilex aquifolium* ..... järnek
Förvildad och som prydnadsträd. Senast sedd i Göteborg 1960. (0)

- Melilotus dentatus* ..... strandsötväppling
Tillfällig. Senast sedd i Göteborg 1933. (0)

- Mertensia maritima* ..... ostronört
Arktisk strandväxt. Senast sedd i Göteborg, Vinga 1892. (0)

- Nasturtium microphyllum* ..... bäckfräne
Tillfällig. Mycket sällsynt i bäckar och diken. Senast sedd i Göteborg 1955. (0)

- Rhinanthus serotinus* var. *apterus* ..... åkerskallra
Åkerogräs. Gammal kulturföljeslagare som förr var ett svårt ogräs i höstsäd. Uppgifter 2005-2011 från Borås var felaktiga. Senast sedd i Karlsborg och Herrljunga 1986. (2)

Rubus loehrii ..... **bergumsbjörnbär**
SVERIGEANSVAR Detta är artens enda växtplats i Norden! Närmaste förekomst är i södra Tyskland. Den anses vara spontant invandrad till denna lokal. Se SBT 101, 2:2007. Lokalen i Bergum, 100 m SO om kyrkan besöks årligen. Busksnäret som växer nära en liten väg genom ett lövskogsparti, har i någon mån ökat de senaste åren. (1)

OV-Gbg-1892 Gbg, Bergum, SO om kyrkan, 2012-09-26, ca 20 plantor (ELj)

Senecio erucifolius ..... flikstånds
 Sällsynt i näringsrika vägkanter och backar. Senast sedd i Gbg, Lundby 1905. (0)

Stipa pennata ..... fjädergräs
SVERIGEANSVAR Ursprunglig och kalkgynnad stäppängsväxt. Förekommer i Sverige endast på Falbygden på 3 lokaler (+ 1 delokal) som alla är reservat: Bondegården, Nolgården och Varholmen. Två har slätter och en bete. Bondegården i Vartofta-Åsaka är den klassiska lokalen från 1700-talet. Ytterligare 3 lokaler från 1800-talet är belagda. Senast inventerad 2011. (3)

Taraxacum obtusilobum ..... **fetmaskros**
SVERIGEANSVAR Sektionen *Ruderalia*. Enda kända kvarlevande lokal i Sverige och i hela världen! Arten - tidigare kallad "sexmaskros"- är den enda kända normalsexuella *Taraxacum*-arten i Norden, och har länge ansetts vara utrotad genom att *locus classicus* förstördes genom anläggande av en spårvagnsvändplats vid Långedrag. Den fanns dock kvar 1995 på en enda, gammal lokal i Ånggården. Fram till 2004 hade den hotats av rensning och gräsklippning och var försvunnen 2005-2008.

Från och med 2008 har de gräsytor, där fetmaskrosen tidigare vuxit, skyddats av kommunen på ett föredömligt sätt genom en försiktig, låg stängsling och ändrad skötsel. Ett anslag om artens förekomst och betydelse har satts upp. En möjlig hybrid noterades 2008 i grannskapet. 2009 visade sig arten åter med 6 ex och 2010 med 18 ex. Tyvärr uteblev klippning helt 2010, vilket torde missgynnat arten igen. Mycket riktigt gick antalet tillbaka 2011 till endast 3 plantor. Samma år togs parkträden bort och en sen klippning i juli skedde. 2012 syntes ingen fetmaskros och nya parkträd planterades. (1)

OV-Gbg-4119 Gbg, Ånggården, Storängsgatan, 2012-05-28, ej återfunnen (ELj)

Tephrosia palustris ..... kärnocka
 Sällsynt på stränder och fuktängar. Senast sedd i Falköping 1919. (0)

Tilia platyphyllos ..... bohuslind
 Troligast kvarstående prydnadsträd på 6 lokaler. Inhemsk i norra Bohuslän. Noterad kvarstående eller planterad från Skara, N. Ving 2006, Göteborg, Askim 2007 och Härryda, Mölnlycke 2010. (0)

Starkt hotad - EN

art som bedöms löpa mycket hög risk att dö ut i vilt tillstånd, vilket allt tyder på då arten minskar relativt snabbt, har litet utbredningsområde, litet reproducerande antal och stor försvinnanderisk

Agrostemma githago ..... klätt
 Gammalt åkerogräs. Senast sedd under florainventeringen. (6)

Allium senescens ..... kantlök
 Ursprunglig i torr gräsmark. Senast sedd i Gbg, Västra Frölunda 1994. (1)

Anthemis cotula ..... kamomillkulla
 Gammal kulturföljeslagare på kväverik mark. Senast sedd i Gbg, Askim 1992 och V. Frölunda 2003. (2)

Apium inundatum ..... krypfloka
 Troligen ursprunglig på vattenstränder. Senast sedd i Svenljunga, Ångasjön 1993 och Falköping, Hornborgasjön 1998. (2)

Arnoseric minima ..... klubbfibbla
Gammal inkomling på sandig åkermark. Tidigare på ett 15-tal lokaler i södra Västergötland och Hjo. Nu endast en sentida lokal där förekomsten varit mycket variabel. 2007 visade den sig med 3 ex på lokalen efter tre års bortovaro. Tyvärr var den åter borta under de fem senaste inventeringarna 2008 - 2012 (MTh). (1)

Atriplex pedunculata ..... **saltmålla**
Ursprunglig på glesbevuxna havsstrandängar. På St. Amundö-lokaler har den varit borta efter 2005. (1)
OV-Gbg-0124 Gbg, Askim, Stora Amundö, 2012-08-16, ej återfunnen (ELj)

Baldellia repens ..... revsvalting
VÄSTGÖTAANSVAR. Populationerna i sjön Anten utgör en viktig del av artens svenska utbredning. Den förekommer även i Småland och Blekinge. Särskilt 2005 missgynnades revsvaltingen av högt vattenstånd under hela vegetationsperioden. 2006 var ett normalår med blomning på flera lokaler. 2007 var vattenståndet högt igen under hela sommaren. Viss återhämtning sågs 2008. Revsvaltingen, som vill ha öppna, konkurrenssvaga stränder, håller även på att konkurreras ut av vassar och förbuskning. 2009 minskade den något återigen. 2010 och 2011 höll bete och högt vattenstånd tillbaka den. 2012 gjordes ingen inventering. Har förtjänstfullt inventerats sedan 1994 (18 år!) av Irene Wängvik, Alingsås. (13)

Botrychium matricariifolium ..... **rutlåsbräken**
Ursprunglig, växer på klippphyllor eller i sandiga gräsmarker. (16)
OV-Var-0210 Vara, Långjum, Stora Skattegården, 2012-06-10, 24 plantor (CJL)
OV-Sve-4085 Svenljunga, Ullasjö, Backagården, 2012-07-15, 4 plantor (SOJ)

Botrychium simplex ..... dvärglåsbräken
Troligen ursprunglig. Växte på kalkrikgräsmark. Senast sedd i Skövde 1902. (0)

Bromus commutatus ..... brinklosta
Tillfällig inkomling på restmarker. Senast sedd i Gbg, Västra Frölunda 2001 och Götene 2006. (2)

Bromus racemosus ..... ängslosta
Ursprunglig slåtterängsart, som tidigare var bofast, nu troligen försvunnen. Senast sedd i Göteborg, Lundby 1955. (0)

Bromus secalinus ..... råglosta
Ursprunglig, gammal kulturföljeslagare. Senast sedd under florainventeringen i Tranemo 1995, Ulricehamn 1995, Falköping 1990, Skara 1989, Skövde 1991, Trollhättan 1995, Vänersborg 1997, Lidköping 1993 och Götene 1987-99. (13)

Campanula rapunculus ..... **rapunkelklocka**
Tillfällig. Tidigare odlad som rotfrukt. Kvarstående eller som trädgårdsflyktig. (1)
OV-Ska-0001 Skara, Norra Lundby, Åsalid, V Timmerbacken, 2012-08-05, 50 plantor (RGC, KAJ)

Cardamine parviflora ..... strandbrämsa
Ursprunglig vid Vänern i klippskrevor nära vattnet men även på hävdade marker och på muddermassor. Ett fynd finns även från Göta älv i södra delen av Trollhättan. Senast sedd i Lidköping 2006. (54)

Carex maritima ..... **bågstarr**
Ursprunglig, konkurrenssvag art på sandiga stränder. Arten är hårt trängd av igenväxning på en del av sina kända lokaler på västkusten, men trivs väl på andra. 13 äldre belägg finns från Gbg-området. (2)
OV-Gbg-0473 Göteborg, Galterö, SSV Brandnäs, 2012-05-20, 150 plantor (LHe)
OV-Gbg-0474 Göteborg, Galterö, mittemet Krokholmen, 2012-06-25, 140 plantor (LHe)

Chenopodium murale ..... **gatmålla**
Gammal inkomling. Förekommer sällsynt i växthus och grönsaksodlingar. Sedd i Lidköping 2004. (3)
OV-Göt-0532 Götene, Hällekis, 2012-06-10, 100 plantor. (OJa)
OV-Göt-0533 Götene, Sjörrås, 2012-06-10, 210 plantor, senare förstörd växthuslokal (OJa)

- Chimaphila umbellata* ..... ryl**
 Ursprunglig, ljuskrävande och växer sällsynt i torr till frisk, gles barrskog, främst tallskog. Äldre uppgifter finns från ca 50 lokaler, främst i Tiveden och Svåltorna. Få av dessa är återfunna. Saknas helt i sydligaste Västergötland. (76)
OV-Göt-0549 Götene, Forshem, St Rundrödjan, 2012-08-01, 200 plantor (OJa)
- Dianthus armeria* ..... knippnejlika**
 Troligen inkommen och etablerad i kulturmarker i Göteborgsområdet (KHH), tillfällig på andra lokaler. Arten gynnas av slätter, som bör ske i god tid före blomningen i augusti eller på senhösten. Lokaler hotas av igenväxning, då hävden upphör. Två äldre lokaler finns i Göteborg och Lerum. (14)
OV-Gbg-0680 Gbg, Askim, Järkholmen, 2012-11-21, 4+10 plantor (ELj)
- Diphasiastrum tristachyum* ..... cypresslumner**
 Ursprunglig i glesa, torra tallskogar, på ljunghedar och skjutfält. Förekommer numera i fyra områden: Göteborg (Vättlefjäll), Lerum (Alefjäll), Herrljunga (Remmene skjutfält) och Tidaholm/Habo (Svedmon och Hökensås). (62)
- Diphasiastrum x zeileri* ..... mellanlumner**
 Ursprunglig hybrid eller mellanform i lavtallskogar Göteborg, Vårgårda, Tibro, Töreboda, Karlsborg samt främst i Habo på Svedmon (Hökensåsområdet). (34)
- Draba nemorosa* ..... sanddraba**
 Tillfällig på öppen sandmark. Senast sedd i Svenljunga 1985. (1)
- Dracocephalum ruyschiana* ..... drakblomma**
VÄSTGÖTAANSVAR Denna typiska stäppängsart har många lokaler i naturreservat, främst på Falbygden, några i Åtradalen och en på Kinnekulle. Äldre uppgifter finns från ca 45 lokaler i Ulricehamn, Falköping och Tidaholm. Inventerades senast 2009, då Åtradalen med Ulricehamn hade 28 lokaler, Falbygden med Falköping 40 lokaler och Götene 2 lokaler. (70)
- Dracocephalum thymiflorum* ..... rysk drakblomma**
 Tillfällig som vallfröförening. Senast sedd i Göteborg 1963. (0)
- Elatine hexandra* ..... skaftslamkrypa**
 Ursprunglig. Växer ofta på grunda sandbottnar i näringsfattiga sjöar, åar och på dyiga stränder. Förbisedd och kan ha minskat på grund av eutrofiering av vattnen. Äldre uppgifter finns från ca 20 lokaler i de västra delarna av landskapet. Flertalet kända lokaler inventerades 2012 av länsstyrelsen. /TMA och OMO. (23)
OV-Ale-0720 Ale, Nödinge, Mollsjön, 2012-09-19, 110 plantor (TMA)
OV-Ale-0721 Ale, Starrkärr, Göta älv, NV Södergården, 2012-09-19, ej återfunnen (TMA)
OV-Ale-0722 Ale, Starrkärr, Vimmersjön, 2012-09-19, ej återfunnen (TMA)
OV-Ali-0012 Alingsås, Hemsjö, Mjörn, V Bodarnas hpl, 2012-09-09, ej återfunnen (TMA)
OV-Ali-0013 Alingsås, Hemsjö, Ömmern, 2012-07-15, 7 plantor (TMA)
OV-Gbg-0020 Göteborg, Sæveån, 2012-09-06, ej återfunnen (TMA)
OV-Här-0731 Härryda, 2012-08-01, 160 plantor (TMA)
OV-Här-0734 Härryda, 2012-08-01, 20 plantor (TMA)
OV-Här-0735 Härryda, 2012-08-01, ej återfunnen (TMA)
OV-Här-0742 Härryda, Råda, Gröen, Rådanäs, 2012-09-09, 200 plantor (TMA)
OV-Möl-0006 Mölndal, Stensjön, 2012-09-09, ej återfunnen (TMA)
OV-Sve-0738 Svenljunga, 2012-08-22, 40 plantor (TMA)
OV-Sve-0739 Svenljunga, 2012-08-22, ej återfunnen (TMA)
OV-Sve-0740 Svenljunga, 2012-08-22, 200plantor (TMA)
OV-Sve-0741 Svenljunga, 2012-08-22, 5 plantor (TMA)
OV-Vän-0101 Vänersborg, Väneren, Vassbotten, 2012-09-19, ej återfunnen (TMA)

Eryngium maritimum ..... martorn
 Ursprunglig på sandiga stränder. Äldre uppgifter finns från Vrångö, Donsö, Vinga och Askim. Senast sedd i Göteborg, Vrångö 2006. (2)

***Euphrasia rostkoviana* ssp. *rostkoviana* ..... stor ögontröst**
VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i naturlig gräsmark i kalkfuktängar och i rikkärr. Kräver kontinuerlig hävd. Mycket sällsynt på Falbygden: 13 lokaler i Falköping samt 1 lokal i Tidaholm. (14)
OV-Fal-0814 Fal, Vistorp, Brunnsgården (1), 2012-07-25, 230 plantor (PAA)
OV-Fal-0816 Fal, Karleby, Leaby (3), 2012-08-15, 1600 plantor (PAA)
OV-Fal-0820 Fal, Mularp, Kullagårdet (7), 2012-07-29, 204 plantor (PAA)
OV-Fal-0823 Fal, Högstena, Skogastorp (11), 2012-08-01, 35000 plantor (PAA)
OV-Fal-0825 Fal, Högstena, kyrkan (13), 2012-08-08, 620 plantor (PAA)
OV-Tid-0827 Tid, Dimbo, Dambo (8), 2012-08-01, 575 plantor (Lars Göran Lindgren)

Falcaria vulgaris ..... skärblad
 Gräsfrönkoming växande i vallkanter. Möjligen utgången. Senast sedd i Göteborg 1995 och Skövde, Lerdala 2000. (2)

***Gentianella baltica* ..... kustgentiana**
 Mycket sällsynt i naturliga gräsmarker. Förekommer i Göteborgsområdet på Vrångö, Galterö och Nya Varvet. Senast sedd på Styrsö 2011. (3)
OV-Gbg-1036 Gbg, Galterö, Sundholmsviken, 2012-09-10 ej återfunnen (LHe)

***Gentianella campestris* ..... fältgentiana**
 Ursprunglig, växer i torra till friska betesmarker och slåtterängar. Den är hävdberoende och gödselskyende. Arten finns i två varieteter: tidig fältgentiana var. *suecica* (blommade före 1 juli) är slåtterängsarten som finns främst i södra Västergötland samt sen fältgentiana var. *campestris* (blommade efter 15 juli) är betesmarksarten som finns sällsynt i norra halvan av landskapet. Äldre belägg finns från ca 170 lokaler. (61)
OV-Kar-1087 Karlsborg, Bölets ängar, V Ängagårdet, 2012-08-16, 97 plantor (LSu)

Geranium lanuginosum ..... brandnäva
 Ursprunglig på skogsbrandfält. Senast sedd i Trollhättan 1995. (1)

Geranium palustre ..... kärnäva
 Ursprunglig i fuktiga slåtterkärr. Senast sedd i Mölndal 1951. (0)

Gypsophila muralis ..... grusnejlika
 Tillfällig och konkurrenssvag, ofta på störd mark. Senast sedd i Gbg, Angered, Gunnilse 2005. (12)

Hordeum secalinum ..... ängskorn
 Tillfällig på strandängar och vägkanter. Senast sedd i Göteborg 1950. (0)

***Hypericum humifusum* ..... dvärgjohannesört**
 Invandrad, växer i gammal åker eller vall med gles gräsväxt. Funnits i Gbg. Nu endast i Mariestad. (2)
OV-Mad-1188 Mariestad, Torsö, V Runntorp, 2012-08-04, 1 planta (UBA)
OV-Mad-1189 Mariestad, Torsö, Runntorp, 2012-08-04, ej återfunnen (UBA)

Hypericum pulchrum ..... hedjohannesört
 Ursprunglig på magra ljunghedar. Senast sedd i Göteborg 1928. (0)

Isolepis setacea ..... borstsvä
 Ursprunglig på dyiga, sandiga stränder av sjöar och åar. Konkurrenssvag, störings- och betesgynnad. Äldre uppgifter från 23 lokaler i SV Västergötland och Karlsborg. Återupptäckt för Västergötland i Mark, Sätilla sn, Lygnerns östra strand 2005 med 1000-tals ex., som är enda sentida lokalen. Senast sedd i Sätilla 2005. (1)

Juncus capitatus ..... huvudtåg
Möjligen ursprunglig och bofast på sandiga Vänerstränder. Senast sedd i Mariestad 1897. (0)

Kickxia elatine ..... spjutsporre
Tillfällig och sydlig på åkrar och ruderatmark. Senast sedd i Vänersborg 1958. (0)

Lappula squarrosa ..... piggfrö
Tillfällig på grusmark och klipphyllor. 37 äldre lokaler. Sedd i Borås 1997. Västra Frölunda 2012, 1 ex (ELj).
(1)

Marrubium vulgare ..... kransborre
Tillfällig på öppen gräsmark och i trädgårdar. Ett 30-tal äldre lokaler. Senast sedd i Gbg, Kronhusträdgården
2004. (1)

Medicago minima ..... sandlusern
Tillfällig på sandmark, torrängar. 5 äldre lokaler. Senast sedd i Svenljunga 1982. (1)

***Mentha × gracilis* ..... ädelmynta**
Tidigare odlad. Nu sällsynt som ogräs i odlingar, på vägkanter och på tippar. Ca 40 äldre lokaler. De senaste lokalerna har vuxit igen pga. upphörd odling eller hävd. Senast sedd i Mölndal 1999, Göteborg 1995 och 2002, Ale 2000, Skara 1998 och Hjo 1999. (6)

OV-Möl-4111 Mölndal, Kikås tipp, 2012-08-27, ej återfunnen (ELj)

***Misopates orontium* ..... kalvnos**
Sällsynt och tillfällig. Gammal inkomling på öppen sandig mark såsom banvallar, bangårdar och vägkanter. Förr åkerogräs. 14 äldre lokaler i Göteborg, Falköping, Skara och Vänersborg. (10)

OV-Gbg-1589 Göteborg, Askim, Järkholmen, 2012-08-16, ej återfunnen (ELj)

Nasturtium officinale ..... källfräne
Sällsynt i näringsrika källflöden och diken. Senast sedd i Vänersborg 1938. (0)

***Nepeta cataria* ..... kattmynta**
Medeltida inkomling, odlad som läkeväxt. Visar sig ibland efter markarbeten och andra störningar, då ofta kortlivad. Sällsynt. (11)

OV-Ska-1606 Öglunda, Grangården, 2012-06-17, 2 plantor (RGC, KAJ)

Neslia paniculata ..... korndådra
Gammal kulturföljeslagare som sällsynt växer som ogräs i åkrar och åkerkanter. Litet förekomstområde i Valle hd och på Nordbillingen. Senast sedd i Skara 2011. (13)

Ornithopus perpusillus ..... dvärgserradella
Tillfällig på ruderatmark och vägkanter. Senast sedd i Habo 2005 och Skövde 2008. (2)

Orobanche elatior ..... klintsnyltrot
Tillfällig, troligen insädd på Kinnekulle på 4 lokaler. Parasiterar på *Centaurea scabiosa*. Senast sedd i Götene, Österplana 1990. (4)

***Orobanche reticulata* ..... tistelsnyltrot**

VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i fuktiga till friska, naturliga gräsmarker och skogsbyn. Parasiterar på olika *Cirsium*-arter och främst på brudborste. En mycket sällsynt art som förekommer närmast i Skåne och Småland. Äldre belägg finns från Falköping (Mösseberg) samt som odlad och kvarstående i Borås och Tidaholm. (14)

OV-Fal-1631 Falköping, Kinneved sn, NNO Mönarp, 2012-07-10, 31 plantor (JöG)

OV-Fal-1632 Falköping, Karleby, Ällebergs äne, 2012-07-20 79 plantor (LSu)

OV-Fal-1633 Falköping, Friggeråker, Mössebergsparken, 2012-07-21, 422 plantor (JöG)

OV-Göt-1636 Götene, Medelplana, Törnsäter, Björnebergsängarna, 2012-07-24, 60 plantor (LSu)

Parapaxis strigosa ..... ormax
Tillfällig på fuktig sandjord, strandängar. Närmast bofast vid Öresund. Senast sedd i Göteborg 1863. (0)

Petrorhagia saxifraga ..... klippnejlika
Sällsynt på torr grusmark och klippor. Senast sedd i Borås 1984. (1)

Phleum arenarium ..... sandtimotej
Sällsynt på kustnära sandjord. Troligen borta sedan länge, då den kanske var bofast. Senast sedd i Göteborg, Askim 1862. (0)

***Polystichum aculeatum* ..... uddbräken**
Sällsynt på fuktig, skuggig, kalk- och multrik mark. Två sentida lokaler på Kinnekulle med 1 ex. (2003) resp. 3 ex. (2011). (2)

OV-Göt-1676 Götene, Västerplana, Ekesbacke, 2012-06-06, 1 planta (OJA)

OV-Göt 1677 Götene, Medelplana, Hällekis, 2012-06-16, 3 plantor (OJA)

***Potamogeton acutifolius* ..... spetsnate**
Ursprunglig. Mycket sällsynt i näringsrikt, kalkpåverkat vatten. En oroväckande minskning i individualitet har de senaste åren visat sig för denna art. (6)

OV-Mad-1685 Mariestad, Torsö, 2012-09-02, 2 m² (OJA)

Potamogeton rutilus ..... styvnate
Mycket sällsynt, men troligen förbisedd. Senast sedd under florainventeringen i Lilla Edet 1990 och Falköping 1999. (3)

***Potamogeton trichoides* ..... knölnate**
SVERIGEANSVAR Ursprunglig. Växer i stillastående till svagt strömmande näringsrikt vatten. Många äldre belägg finns från Göteborg. Efter en period under 1950-70-talen var kunskapen om arten nästan obefintlig. Arten är i Sverige mycket sällsynt, funnen på 7 lokaler i Skåne och 15 i Göteborgsområdet. På Skåne-lokalernas sista förekomst är den nyckfull. Göteborgsförekomsterna torde nu vara landets enda säkra, men 2012 återfanns endast en lokal. Inventeras av Erik Ljungstrand. (16)

OV-Gbg-1700 Gbg, Lundby, Kvillebäcken, vid Backaplan (3), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1701 Gbg, Göteborg och Lundby, Kvillebäckskanalen (4), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1702 Gbg, Lundby, Kvillebäcken, Vågmästaregatan, dellokal (3), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1703 Gbg, Lundby, Kvillebäcken, Herkulesgatan, dellokal (3), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1704 Gbg, Lundby, damm/Kvillebäcken, Färgfabriksгат. (19), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1705 Gbg, Vallgraven, Trädg.Fören/SO Synagogan (11), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1706 Gbg, Vallgraven, Trädg.Fören.entré/gamla Fröhandeln (9), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1707 Gbg, Fattighusån, Slussen (8), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1708 Gbg, Fattighusån, Stampbron, NV om Ullevi (12), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1709 Gbg, Fattighusåns övre del, Mariakyrkan (10), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1710 Gbg, Mölndalsån, NO om Liseberg, Focus (13), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1711 Gbg, Mölndalsån, f.d. Etnografiska museet (15), 2012-06-19, 2 plantor

OV-Gbg-1712 Gbg, Mölndalsån, Valhalla/Remfabriken (16), 2012-06-19, ej återfunnen

OV-Gbg-1713 Gbg, Mölndalsån, Dämnet mot Fattighusån (17), 2012-06-19, ej återfunnen

Pseudorchis albida ..... vityxne
VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i hedartade betesmarker, slätterängar och ängsrester. Kräver ljus, slätter och måttligt bete. Hotas av igenväxning och alltför intensivt bete. Ca 50 äldre lokaler finns. Från och med 2009 kontrollerad av länsstyrelsen. (13)

Pulmonaria angustifolia ..... smalbladig lungört
VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig stäppängsart som växer i torra, naturliga gräsmarker. Under inventeringen från 1985 registrerades 123 lokaler som var väl samlade på Falbygden och i Åtradal. Vid en riktad inventering av arten 1998 (LSu) hittades 154 lokaler. Vid en inventering 2004 (LSu) nyrapporterades 15 lokaler: Åtradalen 4 och Falbygden 11 lokaler. Totalt finns 169 sentida lokaler, fördelade på Åtradalen med Ulricehamn 49 lokaler och Falköping, Tidaholm, Skövde och Skara 120 lokaler. Senast sedd i Skara 2009. (170)

- Pulsatilla vernalis* ..... mosippa**
 Inhemsk i torra sandiga marker i tallmoar och magra betesmarker. Ljuskrävande och gynnad av bränning och bete. 2008 kontrollerades samtliga lokaler i länsstyrelsens regi och en ny tillkom. (117)
OV-Tör-3776 Töreboda, ONO Habo gård, april 2011, 3 plantor (Ingallil Månsson, OJa)
- Rosa elliptica* ssp. *inodora* ..... västkustros
 Ursprunglig i betesmarker och gles hållmarkstallskog. Hotas av beskuggning och igenväxning. Förekommer närmast i Bohuslän och Halland. Äldre uppgifter från 3 lokaler i Mark. Växer på nordsidan av sjön Lygnern på 12 ställen. Senast sedd i Mark 2009. (12)
- Rubus cyclomorphus* ..... hjärtbjörnbär**
 Ursprunglig, växande i klippskrevor, strandsnår och gräsmarksrester. Ett krypbjörnbär som är kustbundet. Sällsynt och finns i Västergötland endast i Göteborg med 7 sentida lokaler från 1980-90-talet. (7)
OV-Gbg-4112 Gbg, Askim, Järkholmen, lokalen spolierad, 2012-08-16, ej återfunnen (ELJ)
- Rubus dissimulans* ..... bohusbjörnbär**
 Ursprunglig i snår, bryn och åkerrenar. Ett krypbjörnbär. Två äldre lokaler i Göteborgstrakten. Senast sedd i Gbg, Köpstadsö 2004 med 5 dellokaler. (1)
OV-Gbg-1900 Gbg, Styrösö, Köpstadsö vid färjeläget, 2012-08-01, 8 buskar (TMa)
- Rubus rosanthus* ..... rosenbjörnbär**
 Ursprunglig i snår. Ett krypbjörnbär som förekommer i Bergum, på Donsö, Köpstadsö och Galterö. (6)
OV-Gbg-1894 Gbg, Bergum, NO Sjötorpet, 2012-07-04, - (TMa)
OV-Gbg-1895 Gbg, Styrösö sn, Donsö, V Lökhölm, 2012-08-01, - (TMa)
OV-Gbg-1896 Gbg, Styrösö sn, Köpstadsö, SO färjeläget, 2012-08-01, 100 buskar (TMa)
OV-Gbg-1898 Gbg, Styrösö sn, Köpstadsö, N färjeläget, 2012-08-01, 5 buskar (TMa)
OV-Gbg-1899 Gbg, Styrösö sn, Donsö, 2012-08-01, 25 buskar (TMa)
- Rumex conglomeratus* ..... dikesskräppa
 Tillfällig på ruderatmark. Lokalerna nu utgångna? Sågs senast i Gbg, Slottskogen och Angered 2004. (2)
- Salvia pratensis* ..... ängssalvia
 Tillfällig inkomling i gräsmarker. En äldre lokal i Tidaholm 1948. Senast sedd i Falköping 1983. (1)
- Salvia verticillata* ..... kranssalvia
 Sällsynt inkomling på öppen ruderatmark, vägkanter och i gamla vallar. Hotas av igenväxning. Senast sedd i Göteborg, Lerum och Skövde 1997. (4)
- Scandix pecten-veneris* ..... nålkörvel
 Sällsynt på näringsrika åkrar och ruderatmarker. Senast sedd i Vänersborg 1958. (0)
- Sherardia arvensis* ..... åkermadd
 Gammal kulturföljeslagare med många lokaler som åkerogräs i Göteborgstrakten och på Kinnekulle, dessutom tillfällig i trädgårdar och på soptippar. Har missgynnats av det moderna jordbruket. Ca 60 äldre lokaler finns, men nu anses den tillfällig. Senast noterad i Göteborg, Slottskogen 2003. (4)
- Stachys officinalis* ..... humlesuga
 Tillfällig, ofta kvarstående. Två äldre lokaler. Senast sedd i Gbg 1995, Habo 1993 och Gullspång 1990. (3)
- Taraxacum egregium* ..... smalfjällig strandmaskros
 Tillhör sektionen *Palustris*. Havs- och kalkfuktängar, mest vid Östersjön. Endast två äldre belägg finns från Falköping: Högstena och Dala socknar. Senast sedd i Högstena 1968. (0)
- Taraxacum euryphyllum* ..... bredskaftad fläckmaskros
 Tillhör sektionen *Naevosa*. Växer i fuktig till frisk naturlig gräsmark i fina naturbetesmarker. Troligen nu sällsynt. Äldre belägg finns från 48 socknar. Senast sedd i Mullsjö, Falköping och Tidaholm 2000. (12)

Taraxacum larssonii ..... dalslandsmaskros
Tillhör sektionen *Naevoza*. Växer i oögsdla de betesmarker. Ett tidigare fynd från Härryda 1935. Hittades i Angered 2002. Senast sedd i Göteborg, Angered 2003. (1)

Taraxacum pseudosuecicum ..... sankmaskros
Tillhör sektionen *Palustria*. Växer i kalkfuktängar, gärna i kanten av vätar. Sex äldre lokaler i Göteborg, Borås, Falköping, Skövde och Götene. Senast sedd i Falköping 1999. (2)

Taraxacum ruberulum ..... skevmaskros
Tillhör sektionen *Erythrosperma*. Växer på torra, naturliga gräsmarker och havsstrandhedar. Utgången (?) på landskapets enda lokal: Göteborg, Askim, Järkholmen (*locus classicus*). (0?)

Taraxacum vestrogothicum ..... västgötamaskros
SVERIGEANSVAR Den enda **endemiska** arten för landskapet! Växer i betade kalkfuktängar. Mycket sällsynt och fåtalig. Senast sedd i Falköping 1998-99 (3 lokaler) och Götene 1998 (1 lokal). (4)

Valerianella dentata ..... sommarklynne
Tillfällig inkomling i åkrar. Senast sedd i Götene 1993. (1)

Verbascum densiflorum ..... ölandskungsljus
Tillfällig på ruderatmark. Senast sedd i Mölndal 1995. (2)

Vicia pisiformis ..... ärtvicker
Ursprunglig i gles lövskog i sydvända branter. Hotas av igenväxning. (5)
OV-Mad-2252 Mariestad, domkyrkan, 2012-10-02, 36 ex (OJa)

Vulpia bromoides ..... ekorrsvingel
Sällsynt på öppen sandmark, torrbackar. Sju äldre lokaler i Göteborg. Senast sedd i Svenljunga 1981. (1)

Zostera angustifolia ..... smal bandtång
Växer på mjuka havsbottnar. Senast sedd i Göteborg 2002. (4)

Sårbar - VU

art som bedöms löpa **hög risk** att dö ut i vilt tillstånd, vilket allt tyder på då arten minskar snabbt, har ett mindre utbredningsområde, ett mindre reproducerande antal och ganska stor försvinnanderisk

Aira caryophyllea ..... vittätel
Tillfällig på torr, öppen kulturmark. Förbisedd? Senast sedd i Alingsås 1993. (1)

Alyssum alyssoides ..... gråddrä
Växer på torra ställen i betes- och ruderatmarker, kalkgynnad. Mest på Falbygden och Kinnekulle. Senast sedd i Skara 2009. (41)

Anagallis minima ..... knutört
Växer på grusiga, leriga stränder, främst i Göteborgstrakten. Senast sedd i Göteborg 1996. (17)

Anthriscus caucalis ..... taggkörvel
Tillfällig på kustnära grusmarker. Sentida inkomling. Senast sedd i Göteborg, Lundby 2003. (4)

Arenaria gothica ..... kalknarv
VÄSTGÖTAANSVAR Finns närmast på Gotland. Ganska vanlig på Kinnekulles östsidas alvarmarker, sällsynt på den västra. Varierar kraftigt i antal exemplar liksom antal lokaler. Senast genomförda inventering av arten gjordes på 1980-talet! (10)

***Asplenium adiantum-nigrum* ..... glansbräken**

Ursprunglig i klippskrevor nära havet. Ansågs utgången 1986, återfanns 1991 på samma lokal. (1)
OV-Gbg-0120 Göteborg, Västra Frölunda, Näsetbadet, 2012-11-11, 1 planta (ELj)

***Asplenium adulerinum* ..... brunbräken**

VÄSTGÖTAANSVAR. Ursprunglig, växer på ultrabasiska serpentinerarter. Tidigare var Smålands Ta-
 berg enda kända växtplatsen i Sverige. (1)
OV-Tör-0121 Töreboda, Älgårås, sjön Velen, 2012-10-07, 103 plantor (KKj, UBA)

***Bidens radiata* ..... grönskära**

Troligen ursprunglig vid Väneren på blöt strandmark. Uppträder i stor mängd utefter Hornborgasjöns stränder,
 ettårig och konkurrenssvag med en långlivad fröreserv. Ett otroligt grönskäreår 2006, då antalet kända lokaler
 ökade från 27 till 43: Skara 3, Falköping 6, Habo 5, Vänersborg 21, Grästorps 2 och Lidköping 6 lokaler (se
 Calluna 24(1) 2007 s. 12-17). (57)

OV-Lid-0139 Lidköping, Källstorps mader, 2011-08-26, 2 plantor (OJa)

OV-Lid-0141 dellokal: Lidköping, S om Hinnenäs, 2011-08-26, 193 plantor (OJa)

OV-Lid-0141 Lidköping, Ö om Hinnesnäs, 2011-08-26, 500 plantor (OJa)

OV-Mad-0401 Mariestad, Torsö, Ö om Skeberg, 2011-09-02, ej återfunnen (OJa)

OV-Mad-0402 Mariestad, Snuggen, NO om Snuggenäs, 2011-09-02, ej återfunnen (OJa)

OV-Lid-0145 Framnäsbadet, SÖ viken, 2011-09-02, 10 plantor (OJa)

OV-Lid-0146 Lidköping, Framnäsbadet, 750-920 m NV om SÖ viken, 2011-09-02, 30 plantor (OJa)

OV-Göt-0117 Götene, Skeby, västra Kristningemarken, 2012-09-02, 30 plantor (OJa)

OV-Lid-0144 Lidköping, östra hamnområdet, 2012-09-02, ej återfunnen (OJa)

***Bromus arvensis* ..... renlosta**

Tidigare bobast, numera tillfällig i kulturmarker. Ca 80 äldre lokaler. En mycket kraftig minskning under
 senare år. Sena fynd från Skara 1977, Svenljunga 1981, Hjo 1984 och Vänersborg 2002. (4)

OV-Ale-0100 Ale, Nödinge, Backa grustag, 2012-08-14, 100 plantor (PDA)

***Camelina microcarpa* ..... sanddädra**

Sällsynt ogräs på sandiga åkrar och ruderatmarker, mest på Falbygden och Kinnekulle. Senast sedd i Falkö-
 ping 2007. (47)

***Carex hartmanii* ..... hartmanstarr**

Ursprunglig, kalkgynnad i fuktiga slätterängar och betesmarker. Senast sedd i Skara 2010. (15)

***Carex pulicaris* ..... loppstarr**

Ursprunglig i måttligt hävdade gräsmarker, rikkärr och fuktängar. Kalk- och hävdgynnad. Numera vanlig på
 Falbygden och söder därom. (271)

OV-Ska-3804 Sjögerstad, Krogsholmen, 2011-07-13, - (RGC, KAJ)

***Carex punctata* ..... prickstarr**

Ursprunglig, växer i lösa tuvor i klippig terräng nära havet. Sällsynt. (8)

OV-Gbg-0485 Gbg, Östra Galterö Rönnskär, 2012-07-01, 3 m² (LHe)

OV-Gbg-0483 Gbg, S Galterö, Krokholmen, 2012-08-09, ej återfunnen (LHe)

***Catabrosa aquatica* ..... källgräs**

Ursprunglig i våta betesmarker och på stränder. (37)

OV-Skö-0525 Berg, Karlsfors NR, VNV kyrkan, 2012-07-25, få tuvor (RGC, KAJ)

OV-Skö-0526 Berg, V gården Rud, 2012-07-25, 6 m² (RGC, KAJ)

***Centaurium erythraea* ..... flockarun (bredarun)**

Troligen ursprunglig på torr naturlig gräsmark på grönstensgrund. Missgynnas av ohävd och hårt bete. (2)

OV-Lid-0528 Lidköping, Otterstad sn, Skalludden, 2012-08-04, 224 plantor (UBA)

OV-Lid-0529 Lidköping, Otterstad sn, Vaholmen, 2012-08-04, 117 plantor (UBA)

Cephalanthera rubra ..... röd skogslilja
Ursprunglig i öppen tallskog på lerig morän. Senast sedd i Karlsborg 2004. (1)

***Coronopus squamatus* ..... kråkrassing**

Inkomling i gräsmattor och annan störd öppen mark. Alla lokaler i Göteborg. (15)
OV-Gbg-0631 Göteborg, domkyrkoplan, 2012-08-22, ej återfunnen (ELj)
OV-Gbg-0640 Göteborg, Göteborg, Luntantugatan, 2012-08-22, 5 plantor (ELj)
OV-Gbg-0641 Göteborg, Angered, Gunnilse grustag, 2012-09-26, ej återfunnen (ELj)
OV-Möl-4092 Mölndal, Kikås tipp, 2012-08-27, 2 plantor (ELj)

Cuscuta epithymum ..... ljungsnärja
Inhemsk parasit på örter och gräs i torra gräsmarker. Två stabila lokaler i Skövde, Lerdala. Senast sedd i Skövde 2009. (2)

Deschampsia setacea ..... sjötåtel
Ursprunglig på sandiga stränder. Senast sedd i Alingsås 2010. (3)

***Dryocallis rupestris* ..... trollsmultron**

Ursprunglig, kalkgynnad i torra gräsmarker. Västligt orienterad, lokalerna spridda över hela landskapet. Minskande! (249)
OV-Bor-0713 Borås, Fristad sn, Mölarps ö, 2012-06-06, 10 plantor (ARS)
OV-Ska-0719 Skara, Istrum, ONO Bygget, 2012-06-30, 4 plantor (KKj)

Elatine orthosperma ..... nordslamkrypa
Nordlig men förekommer sällsynt i västra delen av landskapet. Senast sedd i Vänersborg 1938. (0)

Euphorbia exigua ..... småtörel
Tillfällig, på öppen kalkrik mark, åkrar och ruderatmark. Senast sedd i Vänersborg, Vargön 1958. (0)

***Euphrasia micrantha* ..... ljungögönröst**

Mindre vanlig till sällsynt i ljungrika betesmarker och vägkanter. Gynnad av bete o bränning. (59)
OV-Gbg-0758 Göteborg, Styrås sn, Galterö, 2012-07-17, 1300 plantor, ökande! (LHe)

***Festuca altissima* ..... skogssvingel**

Sällsynt i fuktig ängsskog, branter och blockig mark, främst i västra Vg och platåbergens branter. (38)
OV-Gbg-0832 Göteborg, Bot. Trädg., Vitsippsdalen, 2012-04-24, ca 50 tuvor (ELj)

Filago vulgaris ..... klotullört
Tillfällig och sällsynt på sandig mark. Senast sedd i Borås 2000. (1)

Fraxinus excelsior ..... ask
Ursprunglig och ännu vanlig på mullrik mark men minskande pga. askskottsjuka. Funnen i 759 rutor (91%) under inventeringen för Västgötafloran.

***Gentiana pneumonanthe* ..... klockgentiana**

Mindre vanlig till sällsynt i de västra delarna av landskapet, växer i blåtåteldominerade fukthedar och kärrkanter. Ursprunglig och ljuskrävande. Minskande pga. igenväxning och upphört bete och slätter. (165)

OV-Ale-0884 Ale, Nödinge, Bohus, Målemossen, 2012-08-14, 46 stänglar (AMA)
OV-Ale-0888 Ale, Nödinge, Bohus, NV Hundesjön, 2012-08-14, 242 stänglar (AMA)
OV-Ale-0889 Ale, Nödinge, Bohus, NV Lillebrunn, 2012-08-14, 15 stänglar (AMA)
OV-Göt-0926 Götene, Forshem, SO Björkkullsviken, 2012-09-09, 3 plantor (BGU)
OV-Lid-0951 Lidköping, Örslösa, SV Hinnenäs, 2012-08-26, 33 plantor (OJa)
OV-Lid-0952 Lidköping, Örslösa, NV Källstorp, 2012-08-26, 21 plantor (OJa)
OV-Lid-0953 Lidköping, Örslösa, SSV Källstorp, 2012-08-26, 59 plantor (OJa)
OV-Lid-0954 Lidköping, Örslösa, Ö Gärdsholmen, 2012-08-26, 118 plantor (OJa)
OV-Tid-1009 Tidaholm, Ettak, 2012-08-17, ej återfunnen (nerbetat) (LSu)

***Gymnocarpium robertianum* ..... kalkbräken**

Ursprunglig i främst gamla kalkbrott. Alla lokaler på Kinnekulle. (10)

OV-Göt-1148 Götene, V Törnsäter, 2012-06-17, 300 plantor (OJa)***Herminium monorchis* ..... honungsblomster**

Ursprunglig i kalkfuktängar. Äldre uppgifter från 40 lokaler. (16)

OV-Fal-1167 Falköping, Falköping, Bestorpskärrret (2), 2012-07-01, 12 plantor (BJa)**OV-Fal-1168** Falköping, Högstena, V Skogastorps kvarn (3), 2012-07-01, 0 (PAA)**OV-Fal-1169** Falköping, Dala sn, NO Vallstorp (4), 2012-07-01, 125 plantor (PAA)**OV-Skö-1183** Skövde, Rådene sn, SSO Herrgården (6), 2012-07-11, 93 plantor (BJa)**OV-Skö-1182** Skövde, Sjögerstad sn, Nohlmarken (5), 2012-06-30, 42 plantor (KAJ)**OV-Skö-1184** Skövde, Lerdala sn, Gullakrokssjön (7), 2012-07-11, 16 plantor (BJa)**OV-Göt-1174** Götene, Västerplana sn, Ö om Högehall (8), 2012-07-11, 83 plantor (BJa)**OV-Göt-1177** Götene, Österplana sn, SV om kyrkan (11), 2012-07-06, 1085 plantor (BJa)**OV-Göt-1176** Götene, Österplana sn, NO om kyrkan (10), 2012-07-06, 1255 plantor (BJa)**OV-Göt-1175** Götene, Österplana sn, Björnebergsängarna (9), 2012-07-06, 27 plantor (BJa)***Holosteum umbellatum* ..... fågelarv**

Tillfällig på torr, sandig mark. Sedd i Svenljunga 1987. (2)

OV-Par-1185 Partille, Jonsered, Bokedal, 2012-04-15, 50 plantor (RDa, ELj)***Hypochoeris glabra* ..... åkerfibbla**

Gammalt åkergräs. Senast sedd i Vänersborg 1984 och Vara 1995. (2)

***Inula ensifolia* ..... svärdrissla**

Spontant inkommen eller möjligen ursprunglig på öppet alvar. Upptäckt och sedd på Kinnekulle, Österplana 1920. Eftersökt under många år. (0)

***Isolepis fluitans* ..... flytsäv**

Växer i näringsfattiga vatten och på moränstränder i Svenljunga och Tranemo. Senast sedd vid inventeringen på 1980-90-talen. (35)

***Lathyrus tuberosus* ..... knölvial**

Växer i hagmark och i vägkanter, nu mest på Falbygden. Senast sedd i Lerum 2010. (22)

OV-Skö-1261 Skövde, Norregårdsvägen, N reningsverket, 2011.07-04, 10 plantor (RGC, KAJ)**OV-Skö-1262** Skövde, Sjögerstad, SV Heden, 2011-06-12, 40 plantor (RGC, KAJ)***Leersia oryzoides* ..... vildris**

Sällsynt på våt dy eller sand vid å-, bäck- och sjöstränder. Troligen spontant inkommen. Växer i strandkanten av Östen (8), Tidån (1) och Göta älv (Bohuslän). Troligen förbisedd. Endast 4 äldre lokaler är uppgivna från Tidån 1914 – 1953. Senast sedd i Skövde, Östen 2006. (9)

***Leonurus cardiaca* ..... hjärtstilla**

Gammal inkomling, odlad som läkeväxt. Växer vanligen kring gårdar, främst i Skaraborg. (41)

OV-Göt-1276 Götene, Kinne-Vedum, NO om Kårtorp, 2012-07-11, 4 plantor (OJa)**OV-Skö-1297** Skövde, N Kliene, 2011-06-27, 3 plantor (RGC, KAJ)***Limonium vulgare* ..... marrisp**

Alltmer sällsynt, växer på dyiga, salthaltiga havsstränder i Göteborgs skärgård. Senast sedd på Styrso och Vrångö 2008. (18)

***Luzula sylvatica* ..... storfryle**

Tillfällig inkomling, oftast med gräsföre. Senast sedd på övriga två lokaler: V.Frölunda 1990 och Partille 1987. (3)

OV-Gbg-1354 Göteborg, SO entrén till Bot. Trädg. (ej odlad!), 2012-04-19, 20 plantor (ELj)

- Malva pusilla** ..... **vit kattost**
Gammal kulturföljeslagare växer vanligen på kulturmark, gärna med djurhållning. Äldre uppgifter från ca 70 lokaler. Senast sedd i Gbg, Vädermotet 2011. (17)
OV-Gbg-1540 Göteborg, Lundby sn, Götaledstoppen, Vädermotet, 2012-09-24, ej återfunnen (ELj)
- Microstylis monophyllus** ..... **knottblomster**
Ursprunglig i rikkärr. Hotas av igenväxning. Två (4?) äldre lokaler i Skara och Götene. Endast en lokal är fortfarande aktuell på Kinnekulle. Inventeras årligen. (1)
OV-Göt-1583 Götene, Kinnekulle, 2012-07-08, 6 plantor (CDa).
- Mulgedium quercinum** ..... karlsösallat
En sentida lokal för en trädgårdsflyktning. Senast sedd i Göteborg 1994. (1)
- Pilularia globulifera** ..... klotgräs
Växer på sandiga, långgrundna sötvattensstränder. Senast sedd i Härryda och Svenljunga 2003. (11)
- Polygala comosa** ..... toppjungfrulin
Mycket sällsynt, växer i torra, naturliga gräsmarker med måttligt bete. Kalkgynnad och minskande pga. upphört bete. Senast sedd i Falköping, Bondegården 2001. (6)
- Potentilla anglica** ..... **revig blodrot**
VÄSTGÖTAANSVAR. Kanske ursprunglig. Mycket sällsynt på mager något störd mark. Växer i betesmark och vägrenar i sydligaste och sydvästligaste Sverige. Senast sedd i Härryda 2011. (2)
OV-Här-1716 Härryda, Björketorp, Bäckaviken, 2012-09-01, ej återfunnen (ESa)
OV-Här-1717 Härryda, Björketorp, Knalls, 2012-09-01, ej återfunnen (ESa)
- Pulsatilla vulgaris ssp. vulgaris** ..... **backsippa**
Mindre vanlig i naturliga gräsmarker, betesmarker och backar. Ljuskrävande och betesgynnad. Starkt minskande pga. igenväxning och upphört bete. (988) (Åjo = Åke Johansson, Rävlanda)
OV-Här-0940 Härryda, Björketorp, Rävlanda, Heden, kolerakyrkogården, 2011-05-09, 14 plantor (ÅJo)
OV-Här-0941 Härryda, Björketorp, Rävlanda, Heden, sydändan, 2011-04-30, 5 plantor (ESa)
OV-Här-0942 Härryda, Björketorp, Rävlanda, Heden vid Sättilavägen, 2011-05-16, 4 plantor (ÅJo)
OV-Fal-3711 Falköping, Bolum, V Bolums skola, 2012-04-29, 2 plantor (RGC, KAJ)
- Radiola linoides** ..... dvärglin
Växer på sandig öppen mark såsom stränder. Förbisedd. Senast sedd under florainventeringen på 80-90-talet. (127)
- Ranunculus arvensis** ..... åkerranunkel
Tillfällig från sydöstra Sverige. Sällsynt på kalkrik åker- och ruderatmark. Senast sedd i Habo 1991. (1)
- Rubus lagerbergii** ..... **filtbjörnbär**
Mindre vanligt kryppbjörnbär i Gbg-trakten i strandsnår och vägkanter. (11)
OV-Möl- 1891 Mölndal, Ö Lackarebäckshemmet, 2012-06-14, 3 dellokaler (ANi)
- Rubus lamprocaulis** ..... naggbjörnbär
Sällsynt kryppbjörnbär i snår i Göteborgstrakten. Senast sedd i Göteborg, Tuve 1999. (2)
- Salix daphnoides ssp. daphnoides** ..... äkta daggvide
Tillfällig, förvildad, sällsynt på fuktig, sandig mark. Senast sedd i Göteborg 1952. (0)
- Salix hastata ssp. vegeta** ..... källblekvide
Växer i kalkfuktängar och rika våtmarker. Från inventeringen noterades 68 lokaler. Senast sedd i Skövde 2010. (70)

Saxifraga osloënsis ..... hällebräcka
 Ursprunglig, växer på basiska klippor. Senast sedd i Vänersborg 1944. (0)

***Senecio aquaticus* ..... vattenstånds**

Troligen ursprunglig, växer sällsynt vid kanter av åar och bäckar samt i fuktiga betesmarker. Lämnas av betesdjuren pga giftighet. En västlig art som växer längs Göta älv samt vid åar och bäckar i Mark (Storån, Sur-tan och Viskan) och Borås. Senast inventerad i Mark 2002. (66)

OV-Gbg-4115 Göteborg, Angered, Gunnilse, 2012-09-26, ej återfunnen (ELj)

***Stachys arvensis* ..... åkersyska**

Gammal kulturmarksväxt, åkerogräs. Senast noterad från Härryda, Mölnlycke 2000. (11)

OV-Skö-2105 Skövde, Berg, Ekåsens gård, 2011-07-05, 100 plantor (RGC, KAJ)

Taraxacum decolorans ..... kalkmaskros
 Tillhör sektionen *Palustris*. Växer i betade kalkfuktängar. Främst i Falköping och Götene. Äldre belägg från 10 socknar. Senast sedd i Götene, Österplana 2007. (11)

Taraxacum litorale ..... liten kärrmaskros
 Tillhör sektionen *Celtica*. Växer i betade kalkfuktängar på Falbygden. Senast sedd 1998-2000 under florain-venteringen. (6)

Taraxacum praestans ..... kvällsmaskros
 Tillhör sektionen *Naevosa*. Växer i fuktiga naturbetesmarker. Senast sedd 1998-2000 under florainventering-
 en. (6)

Thymus pulegioides ..... stortimjan
 Växer i störda kulturmarker och är spridd i landskapet. Senast sedd i Skara och Skövde 2007. (14)

Tragopogon dubius ..... stor haverrot
 Tillfällig inkomling. Växer i torr öppen mark. Senast sedd i Göteborg 1926. (0)

Ulmus glabra ..... alm
 Ursprunglig och ännu vanlig på näringsrika mulljordar, ofta i sluttningar. Minskande pga almsjukan. Funnen i 631 rutor (76%) under inventeringen för Västgötafloran.

***Verbascum lychnitis* ..... grenigt kungsljus**

Inkommen från centrala Europa genom fröhandel. Förvildad och kvarstående. Arten tycks vara mycket stabil på de flesta av sina förekomster, trots att den är bienn. Inga fler lokaler har rapporterats sedan florainventering-
 ingen! (29)

OV-Gbg-2221 Göteborg, Gamla Älvsborg, 2012-09-24, 5 plantor (ELj)

OV-Gbg-2223 Göteborg, Lundby, Götaledstoppen, Vädermotet, 2012-09-24, 13 plantor (ELj)

OV-Skö-2234 Skövde, 1 km VNV Skövde station, 2011-07-04, - (RGC, KAJ)

Vicia dumetorum ..... buskvicker
 Sällsynt, troligen spridd från odling. Senast sedd i Grästorp 1991 och Götene 2004. (2)

Vicia villosa ssp. *villosa* ..... luddvicker
 Oftast tillfällig, gammal inkomling med vallfröblandningar. För traktvis vanligt ogräs i råg, nu mest på trä-
 dor, jordupplag och andra kulturmarker. Störst utbredning har arten i norra delen av landskapet. Senast sedd i
 Skövde 2010. (53)

Zostera noltii ..... dvärgbandtång
 Ursprunglig på grunt vatten med mjuka bottenar i skyddade vikar vid havsstränder. Hittas även lossliten i
 tångvallar. Troligen förbisedd liksom den smala bandtången. Senast sedd i Gbg, Stora Amundö 2011. (5)

Nära hotad - NT

art som nu eller i en snar framtid är nära att uppfylla de hot som föregående grupper är utsatta för (tidigare MISSGYNNAD)

***Adoxa moschatellina* ..... desmeknopp**

Växer i mullrika halvskuggiga lövskogar och igenväxande betesmarker. Minskande. (340)

- OV-Fal-0403** Falköping, Bolum, Getnäsudden, 2012-05-25, 20 m² (Mats Rosengren)
OV-Fal-0404 Falköping, Bolum, Tomten, 2012-05-20, - (Mats Rosengren)
OV-Fal-0421 Falköping, Bolum, S Naturum Hornborgasjön, 2012-05-06, (KKj)
OV-Fal-0422 Falköping, Bjärka, Framoran, O Bjärka gård, 2012-05-05, 100 000 plantor (KKj)
OV-Fal-0423 Falköping, Bjärka, Bortoran, ONO Bjärka gård, 2012-05-05, 100 000 plantor (KKj)
OV-Gbg-0200 Göteborg, Angered, O Rösereds kapell, 2012-04-08, 30 plantor (RGA)
OV-Gbg-0201 Gbg, Askim, St. Amundö, SV bron, 2012-03-18, 16 m² (ANi)
OV-Gbg-0202 Göteborg, Askim, Årekärslunden, 2012-05-03, ej återfunnen (ANi)
OV-Göt-0001 Götene, Västerplana Storäng, 2012-04-14, - (Bo Karlsson)
OV-Mar-0001 Mark, Sätula, Årenäs, 2012-05-22, 20 m² (JKu)
OV-Mar-0002 Mark, Istorp, Horred, Broby, 2012-05-10, 300 plantor (Robert Knubb)
OV-Tra-0001 Tranemo, Mjällbo, 2012-04-24, 10 m² (Thomas Tranefors)

***Allium carinatum* ..... rosenlök**

Trolig inkomling med gräsfrö eller kvarstående efter odling som prydnadsväxt. Sedd i Göteborg, Gjutegården 1995 och Järkholmen 1998, Borås 1999, Trollhättan 1998. (4)

- OV-Gbg-0014** Göteborg, Askim, S Järkholmen, 2012-08-03, 851 plantor (ELj)

Anemone sylvestris ..... tovsippa
 Tillfällig. Kvarstående från odling eller utkast. Även subsponsanta (?) förekomster i naturlig miljö. (4) Senast sedd i Skövde 2007.

***Anthemis arvensis* ..... åkerkulla**

Ganska vanlig på öppen åkermark och ruderatmark. 749 lokaler hittades under florainventeringen. Senast sedd i Götene 2011. (753)

- OV-Fal-0075** Falköping, Hornborga, NV Stommen, 2012-09-03, 10 plantor (KKj)
OV-Ska-2676 Skara, Skånings-Åsaka, SO Hedarna, 2012-07-21, 30 plantor (KKj)
OV-Skö-2717 Skövde, Ryd, OSO Aspö, 2011-06-11, 5 plantor (RGC, KAJ)

***Arnica montana* ..... slåttergubbe**

Ganska vanlig, men minskande i naturliga gräsmarker, ofta ogödslade betes- och slåttermarker. Sveriges största(?) lokal finns på Remmene skjutfält med skattat antal av 200 000! (2320)

- OV-Ska-1306** Skara, Härlunda, Bjärklunda kyrka, 2012-07-08, 2+10 plantor (KKj)
OV-Ska-1307 Skara, Härlunda, SO Botorp, 2012-07-08, 1+30 plantor (KKj)
OV-Ska-1308 Skara, SV Västtorp, 2012-07-01, 100+1000 plantor (KKj)
OV-Ska-1309 Skara, Skånings-Åsaka, NNV Bestorp, 2012-07-01, (KKj)
OV-Ska-1310 Skara, NV Tubbetorp, 2012-07-07, 22+100 plantor (KKj)
OV-Ska-1311 Skara, V Lilla Romlycke, 2012-07-07, 1 planta (KKj)
OV-Ska-4121 Skara, Stenum, SV Hulken, 2011-05-22, mer än 10 m² (KKj)
OV-Skö-2800 Skövde, Sjögerstad, Herrängen, NNV Stommen, 2011-07-04, 10 plantor (RGC, KAJ)
OV-Her-0001 Remmene, Rem.skjutfält, 1,9 km SSO kyrkan, 2012-06-30, 200 000 plantor (SSv, RGu)
OV-Bor-0003 Borås, Gingri, Kröklings hage, 2012-06-15, 10 plantor (ARS)
OV-Bor-0004 Borås, Fristad, Mølarp ö, 2012-06-15, 10 plantor (ARS)
OV-Bor-0005 Borås, Vänga, Sevred, 2012-06-10, ej återfunnen (ARS)
OV-Bor-0006 Borås, Fristad, Kvarbo, 2012-06-10, ej återfunnen (ARS)
OV-Kar-0001 Karlsborg, Bölets ängar, V Ängagärdet, 2012-08-16 (LSu)

Asperugo procumbens ..... paddfot
 Mycket sällsynt kulturföljeslagare. Växer vid gårdar och på ruderatmark. Senast sedd i under inventeringen 1984-95. (9)

***Blysmus compressus* ..... plattsäv**

Växer i betade kalkfuktängar. Minskande pga igenväxning, gödsling och utdikning. Senast sedd i Falköping 2010. (60)

OV-Skö-1644 Skövde, Ryd, Ö Smedsgården, 2011-06-11, 1m² (RGC, KAJ)

OV-Skö-1645 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 2011-06-14, - (RGC, KAJ)

OV-Skö-1646 Skövde, Berg, Högsböla äng, 2011-07-07, - (RGC, KAJ)

OV-Skö-1647 Skövde, Berg, N Karlsfors NR, 2012-07-25, 1 planta (RGC, KAJ)

***Blysmus rufus* ..... rödsäv**

Växer på fuktiga havsstrandängar. Minskande pga. igenväxning och upphört bete. Senast sedd i Gbg, Vargö 1995. (10)

***Botrychium lunaria* ..... månlåsbräken**

Mindre vanlig och minskande. Växer i naturliga gräsmarker, konkurrenssvag. (274).

OV-Gbg-0006 Göteborg, Styrös sn, Galterö, Brandnäsviden, 2012-05-20, 1 planta (LHe)

OV-Grä-0010 Grästorps, Flo, Hunneberg, Toltorp, 2012-07-26, 2 plantor (UBA, ABo)

OV-Göt-0004 Götene, Kinne-Vedum, Esstorp, S Åsbotorp, 2012-06-10, 85 plantor (OJa)

OV-Skö-0205 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 2011-06-14, - (RGC, KAJ)

OV-Skö-0206 Skövde, Ryd, Ö Smedsgård, SV Lunnahult, 2011-06-11 (RGC, KAJ)

OV-Skö-0207 Skövde, Sjögerstad, Herrängen, N Stommen, 2011-07-04, 1 planta (RGC, KAJ)

OV-Gbg-0006 Gbg, Styrös sn, Galterö, Brandnäsviden, 2012-05-20, 1 planta (RGC, KAJ)

***Brassica rapa* ssp. *campestris* ..... åkerkål**

Gammalt åkerogräs, även växande på andra kulturmarker. Noterad under inventeringen 80-90-talet. (319)

***Bromopsis benekenii* ..... strävlost**

Sällsynt, växer på mullrik lövskog. Senast noterad från Götene 2005. (18)

OV-Skö-0228 Skövde, S Skultorps nabbe, 2012-06-03, 20 plantor (RGC, KAJ)

***Campanula cervicaria* ..... skogsklocka**

Ursprunglig i öppna måttligt störda marker. Växer i blockig blandskog och vägskärningar. Ljuskrävande. Inventerad 2004. Flest lokaler i nordvästra delen av landskapet. Senast sedd i Götene 2011. (65)

***Carduus acanthoides* ..... piggtistel**

Sällsynt, sentida inkomling i betesmarker och på vägkanter. Främst i Valle härad (7), ökande. Senast sedd i 1000-tal i Skara, Skarke 2009. (8)

***Carex hostiana* ..... ängsstarr**

Ganska vanlig i kalkområdena. Växer endast i naturliga gräsmarker med lång hävdkontinuitet, betes-, slätter- och havsstrandängar. Senast sedd i Skara 2011. (350)

OV-Skö-3802 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 2011-06-14, - (RGC, KAJ)

OV-Skö-3803 Skövde, Berg, Håkansgården, 2011-07-07, - (RGC, KAJ)

OV-Ska-4126 Skara, Öglunda, Sjömossen, S Björnabäcken, 2012-06-14, - (RGC, KAJ)

***Carex paleacea* ..... strandstarr**

Mycket sällsynt i Göteborgs skärgård. Växer på skyddade havsstränder. Missgynnad av bete och exploatering. (3)

OV-Gbg-0477 Göteborg, Askim sn, St Amundö, 2012-08-17, 100 plantor (ANi)

***Carex vacillans* ..... saltstarr**

Mycket sällsynt i Göteborgs skärgård. Växer på skyddade, leriga havsstränder. Missgynnas av igenväxning och exploatering. Senast sedd i Göteborg 2010. (6)

- Chenopodium bonus-henricus* ..... lungrot**
 Gammal inkomling. Växer nära gårdar och i naturbetesmarker. Främst på Falbygden och Kinnekulle där den är mindre vanlig, men minskande. Senast sedd i Skara 2011. (136)
OV-Skö-3404 Skövde, Berg, Högsböla gård, 2011-07-07, 2 plantor (RGC, KAJ)
- Consolida regalis* ..... riddarsporre
 Gammalt åkerogräs i höstsådda åkrar. Hotas av gödning och ogräsbekämpning. 36 lokaler inventerades på 1980 - 90-talet. Senast sedd i Götene 2008. (37)
- Corydalis cava* ..... hålnunneört
 Växer på ödetomt (Tranemo) och i Vitsippsdalen, Göteborg. Västgötska förekomster är förvildade från odling. Senast sedd i Tranemo 1999. (2)
- Crepis praemorsa* ..... klasefibbla**
 Växer i naturliga betes- och slåttermarker, främst Falbygden. Florainventeringen gav 397 lokaler. (414)
OV-Göt-0003 Götene, Österplana, Österplana hed, OSO kyrkan, 2012-06-17, 200 plantor (OJa)
OV-Skö-3752 Skövde, Ljunghem, Ljunghems kyrka, 2011-07-05, - (RGC, KAJ)
OV-Skö-3753 Skövde, Berg, Håkansgården, 2011-07-07, - (RGC, KAJ)
OV-Skö-3754 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 2011-06-14, - (RGC, KAJ)
- Epipogium aphyllum* ..... skogsfru
 Mycket sällsynt. Växer i mullrik mark i örtrik skog. Senast sedd i bl.a. Partille 2005. (4)
- Fumaria vaillantii* ..... blek jordrök
 Tillfällig, växer på öppen, kalkhaltig jord, ruderatmark. Senast sedd i Göteborg 1954. (0)
- Galeopsis ladanum* ..... mjukdån**
 Ganska vanlig gammal kulturmarksväxt, som förekommer som åkerogräs och på ruderatmarker. (393)
OV-Fal-0091 Falköping, Bolum, VNV Olof Grottesgården, 2012-09-08, 1 planta (KKj)
OV-Skö-1975 Skövde, Berg, S Yttersöta gård, 2012-08-12, - (RGC, KAJ)
- Galium suecicum* var. *vestrogoticum* ..... västgötamåra**
SVERIGEANSVAR Varieteten västgötamåra finns endast i Västergötland. Nominat-underarten var. *suecicum* (vanlig backmåra) finns i ett begränsat område i södra Småland, norra Skåne och västra Blekinge. Västgötamåran är vanlig till mindre vanlig i ett mindre och begränsat område i nordvästra delen av landskapet i naturliga betesmarker. Av de 146 lokalerna förekommer de flesta i Götene kommun. Skara, Mariestad och Skövde har flera lokaler. (151)
OV-Göt-0876 Götene, Forshem sn, St. Rundrödjan, 2012-06-10, 5 tuvor (OJa)
OV-Göt-3227 Götene, Kinne-Vedum sn, VNV om Hagen, 2012-06-10, 100 tuvor (OJa)
- Genista tinctoria* ..... färgginst
 Inhemsk i Lyrestadstrakten ("Lurstablowma"), vanligen spridd i vägkanter, i grustag och på restmarker, dessutom i några få naturliga gräsmarker. Senast sedd i Mariestad, Lyrestad vid inventeringen 1991. (98)
- Geranium bohemicum* ..... svedjenäva
 Sällsynt på bränd skogsmark eller solexponerade hyggen. Ljuskrävande. Senast sedd i Skövde 2002. (19)
- Glaucium flavum* ..... strandvallmo
 Tillfällig på sandiga havsstränder. Senast sedda i Göteborg 1879 (möjligen spontan) och 1943 samt Vänersborg, Vargön (på manganmalm) 1958. (0)
- Goodyera repens* ..... knärot**
 Ganska vanlig i frisk barrskog med lång kontinuitet. Minskande pga. avverkningar. (380)
OV-Skö-0057 Skövde, Ryd, NO Stora Jämåsen, 2012-06-14, - (RGC, KAJ)

- Gymnadenia odoratissima*** ..... **luktsporre**
VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i rikkärr och kalkfuktängar. 2-3 äldre lokaler finns i Falköping och Götene. Har försvunnit från ett par lokaler pga. igenväxning. Inventeras kontinuerligt. (2)
OV-Fal-1140 Falköping, Åsle, NR V om Kleven (Svartarpsskärret), 2012-08-20, 21 ex. (LSu)
OV-Fal-1141 Falköping, Högstena, Prästängen i NR, (Skogastorpskärret), 2012-08-20, 638 ex (LSu)
- Hyoscyamus niger*** ..... **bolmört**
Medeltida kulturmarksväxt vid gårdar, fågator och vägkanter. Senast sedd i Skövde 2011. (56)
OV-Skö-4105 Skövde, Lerdala, SO Lerdala kyrka, 2011-07-09, 100 plantor (RGC, KAJ)
- Hypericum montanum*** ..... **bergjohannesört**
Ganska sällsynt sydbergsart på gräsmark i bergbranter och klippor. Kalkgynnad. Minskande pga. igenväxning och försurning. Senast sedd i Falköping 2010. (78)
OV-Vän-0100 Vänersborg, Vänersnäs, Ovandalen, 2012-07-26, 2 plantor (UBA, ABo)
- Hypericum tetrapterum* ..... kärrjohannesört
Tillfällig, ganska sällsynt i kalkhaltig mark i kärrängar, stränder och diken. Senast sedd i Lerum 1996 och Göteborg, Nylöse 2004. (2)
- Lavatera thuringiaca*** ..... **gråmalva**
Gammal läkeväxt, tillfällig på näringsrik mark. Tidigare sedd i Mark 1981 och Hjo 2000. (3)
OV-Gbg-0008 Göteborg, Medicinarberget, Källsprängsstigen, 2012-11-02, 1 planta (ELj)
- Leontodon hispidus*** ..... **sommarfibbla**
Ganska vanlig i naturliga gräsmarker, slåtterängar och åkerrenar. Minskande pga. igenväxning. Senast sedd i Skövde 2010. (370)
OV-Fal-0500 Falköping, Segerstad, OSO kyrkan, 2012-06-14, 1000 plantor (RGC, KAJ)
OV-Skö-2403 Skövde, Berg, Håkängsgården, 2011-06-11, - (RGC, KAJ)
OV-Skö-2404 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 2011-07-07, - (RGC, KAJ)
- Limosella aquatica* ..... ävjebrodd
Mindre vanlig på dyg botten på stränder vid hav, sjö och å. Konkurrenssvag. Senast sedd i Skövde och Gullspång 2006. (37)
- Lithospermum officinale* ..... stenfrö
Sällsynt, kalkkrävande i snår, bryn och rasbranter. Senast sedd 2004. (22)
- Lotus tenuis*** ..... **smal käringtand**
Tillfällig på sandiga och steniga havsstränder. (4)
OV-Gbg-1352 Göteborg, Askim, Stora Amundö, SV Strandängsviken, 2012-08-29, 1 planta (ANi)
- Lunaria rediviva* ..... månviol
Möjligen ursprunglig på Kinnekulle, ibland kulturspridd. Senast sedd vid florainventeringen i Götene, Råbäck 1980. (12)
- Lycopodiella inundata*** ..... **strandlumner**
Växer på långgrunda sjöstränder, grustag och kärrkanter. Senast sedd i Skövde 2010. (74)
OV-Skö-1395 Skövde, Frösve, Stölpens grop, 2011-06-27, - (RGC, KAJ)
- Lythrum portula* ..... rödlänke
Ganska vanlig till sällsynt och minskande. Konkurrenssvag och hävdgynnad. Växer på stränder och annan fuktig mark. Senast sedd i Skövde 2010. (105)

Melampyrum cristatum ..... **korskovall**

Växer i naturliga gräsmarker, åkerrenar och vägkanter. Senast sedd i Skövde 2010. (19)

OV-Skö-1573 Skövde, SV Ryd, 2011-06-11, 50 plantor (RGC, KAJ)

Pedicularis sylvatica ..... **granspira**

Mindre vanlig på fuktig, mager gräsmark och sjöstränder. Senast sedd i Tidaholm 2009. **Inventeringsart 2013!** 269 lokaler redovisade i florainventeringen, 244 lokaler registrerade i Artportalen. (244)

OV-Her-3659 Herrljunga, Molla, NO Stomlanda, 2012-07-24, 40 plantor (ARS)

OV-Her-3653 Herrljunga, 1 km S Samuelstorp, 2012-08-12, 15 plantor (ARS)

OV-Lid-3679 Lidköping, Örslösa, SSV Källstorps gård, 2012-08-26, 20 plantor (OJa)

OV-Skö-3702 Skövde, NV Stommen, 2011-07-04, 5 plantor (RGC, KAJ)

Persicaria foliosa ..... ävjepilört

Sällsynt på ler- eller dystränder. Senast sedd under inventeringen i Mariestad, Torsö, Djurön 1996. (1)

Pimpinella major ..... **stor bockrot**

Tillfällig på näringsrik mark i skogsgläntor och ruderatmark. Senast sedd i Mölndal 1947. (0)

OV-Skö-0054 Skövde, NNV Åsbotorpsjön, 2011-07-25, 1 planta (RGC, KAJ)

Poa remota ..... storgro

Sällsynt, växer i mullrik mark, gärna blockig, i gles lövskog och utefter bäckkanter. Senast sedd i Ulricehamn 1998. (9)

Potamogeton compressus ..... bandnate

Ursprunglig i klara, ganska näringsfattiga men gärna kalkpåverkade sjöar. Äldre belägg från åtminstone 11 lokaler. Möjligen försvunnen på grund av bete av kanadagäss. Senast sedd i Skövde, Lången 2005. (5)

Potamogeton friesii ..... uddnate

Mycket sällsynt i näringsrika sjöar och dammar. Senast sedd i Falköping 1983 och 1993 samt Tidaholm 1996. (3)

Raphanus raphanistrum ..... **åker rättika**

Mindre vanlig, mest i skogsbygderna. Gammal kulturföljeslagare i åkrar och trädgårdar. Missgynnas av det moderna jordbruket. (238)

OV-Gbg-0007 Göteborg, Gunnilse grustag, 2012-09-26, 1 planta (ELj)

Rosa tomentella ..... flikros

Sällsynt i kustnära områden, beteshagar, snår och åkerrenar. Ej rapporterad till Västgötafloran, dock finns tre äldre lokaler. En av dessa är Gbg, Köpstadsö. Senast sedd i Gbg, Köpstadsö 2002. (1)

Rubus muenterii ..... **grönbladsbjörnbär**

VÄSTGÖTAANSVAR Troligen spontant invandrad. Finns närmast i Småland, Oskarshamn, Döderhult och Fliseryd. Lokalen ifråga är den enda kända i västra Sverige, märkligt nog samma lokal som bergumsbjörnbär *Rubus loehrii*, som har sin enda svenska lokal här och syns vara spontant invandrad även den. Förekomsten bildar ett buskage med flera skott, varför det är svårt att ange antal exemplar. (1)

OV-Gbg-1893 Göteborg, Bergum, S om Bergums kyrka, 2012-09-26, 3 buskar (ELj)

Rubus norvegicus ..... **västkustbjörnbär**

Ursprunglig i klippskrevor, strandsnår, bryn och på vägkanter. (17)

OV-Gbg-0126 Göteborg, Askim, Stora Amundö, SV om bron, 2011-09-01, 1 bestånd (ANi)

OV-Gbg-0127 Göteborg, Styrsö sn, Brännö, 2012-08-01, 60 buskar (TMA)

Rubus pruinosis ..... hallonbjörnbär

Tillhör sektionen krypbjörnbär. Kustbunden i snår i skogsbryn och rasranter. Senast sedd i Göteborg 1957. (0)

Rubus scissus ..... nålbjörnbär
Tillhör sektionen äkta björnbär. Mycket sällsynt, kanske spontant invandrad. Växer upprätt i låga snår. Senast sedd i Mark, Älekulla 1988. (1)

***Saxifraga hirculus* ..... myrbräcka**
Ursprunglig i blöta kalkkärr. Endast två mycket välkända lokaler, Sjöängen och Gorsan, sedan 1863 resp. 1950. (2)

OV-Fal-1974 Falköping, Slöta, Sjöängen NR, 2012-08-17, 1088 plantor (LSu)

OV-Tid-1975 Tidaholm, Valstad, Gorsan NR, 2012-08-17, 58 plantor (LSu)

Sedum anglicum ..... engelsk fetknopp
Växer på exponerade havsstrandklippor och grusiga stränder. Alla lokaler i Göteborgsområdet. Senast sedd i Göteborg, Torsholmen 2005. (15)

Serratula tinctoria ..... ängsskära
Mycket sällsynt. Växer i naturliga gräsmarker, gärna något betade. Slåttergynnad. Minskande pga. utebliven hävd. Senast sedd i Falköping 1993. (10)

***Setaria viridis* ..... kavelhirs**
Kulturmarksväxt. 42 lokaler hittades vid inventeringen, främst i sydvästra Västergötland och på Falbygden. (43)

OV-Möl-4116 Mölndal, Mölndal, Kikås tipp, 2012-08-27, ej återfunnen (ELj)

Taraxacum duplidentifrons ..... svarttandad maskros
Sektionen *Ruderalia*. Äldre belägg från 5 socknar. (0)

Taraxacum maculigerum ..... fläckmaskros
Sektionen *Naevosa*. Växer i naturbetesmarker. Senast sedd i Tidaholm 2000. (9)

Taraxacum spectabile ..... atlantmaskros
Sektionen *Spectabilia*. Växer i fuktiga, naturliga gräsmarker. Senast sedd i Herrljunga 1999. (4)

Thalictrum simplex ssp. *simplex* ..... vanlig backruta
Växer i naturliga gräsmarker. Minskande. Senast sedd i Skövde 2010. (108)

Thesium alpinum ..... spindelört
Mycket sällsynt. Växer i öppen, naturlig gräsmark. Förekommer i Småland på flera lokaler. Senast sedd i Herrljunga, N. Säm 1984. (1)

Tillaea aquatica ..... fyrling
Växer sällsynt vid hällkar och gropar på havsstränder. Ofta förbisedd. Senast sedd i Göteborg 1996. (11)

Trifolium montanum ..... backklöver
Växer i torr, naturlig gräsmark och betesmark. Stäppängsart som trivs med oregelbunden slåtter och bete. (128)

Ulmus minor ..... lundalm
Kvarstående, förvildad. Senast sedd i Töreboda 1999. (6)

Kunskapsbrist - DD

Cypripedium calceolus ..... **guckusko**
 Ursprunglig och sällsynt kring platåbergen i gles ädellövskog och slätterängsrester. Kalkgynnad men hotas av granplanteringar och uppgrävning. (27)
OV-Fal-0643 Falköping, Brunnhem, Brunnhemsberget, 2012-06-10, 3000 plantor (Jan Lindholm, Falköping)
OV-Göt-0655 Götene, 2012-06-10, 1000 plantor (OJa)
OV-Skö-0674 Skövde, 2012-06-03, 20 plantor (RGC, KAJ)

Orobancha lucorum ..... **berberissnyltrot**
 Sällsynt, oftast inkomling i parker och trädgårdar, här spontan förekomst. (1)
OV-Skö-0055 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 2012-07-14, 3 plantor (Börje Bager, Lerdala)

Spergula arvensis ssp. *arvensis* ..... sydspärgel
 Åkerogräs som troligen är ganska sällsynt. Växer i åkrar och trädgårdar, på tippar och gårdsplaner. Foder-spärgel (*S. arvensis* ssp. *sativa*) är den underart som man vanligtvis finner. **Inventeringsart 2013!**

Antal sentida lokaler och floraväktare knutna till vissa lokaler

Fet stil = arten är ny / fått ny hotkategori, != höjts två kategorier, - = sänkts från tidigare kategori (en jämförelse från rödlistan år 2005). "Utskrivet personnamn" betyder art/lokalsvarig floraväktare, signatur betyder vanligen floraväktare som avger sporadiska rapporter om arten (gäller ej ELj som avger årligen!).

hot kat.	Namn		antal lokaler	Floraväktare
CR	<i>Acer campestre</i>	naverlön	9(0)	
NT	<i>Adoxa moschatellina</i>	desmeknopp	340	
EN	<i>Agrostemma githago</i>	klätt	6	
VU	<i>Aira caryophyllea</i>	vittätel	1	
CR	<i>Ajuga genevensis</i>	kritsuga	1	Erik Ljungstrand
NT	<i>Allium carinatum</i>	rosenlök	4	ELj, UBA
EN!	<i>A. senescens</i>	kantlök	1	ELj
VU	<i>Alyssum alyssoides</i>	grådådra	41	KKj, LSu
VU	<i>Anagallis minima</i>	knutört	17	
NT	<i>Anemone sylvestris</i>	tovsippa	4	
NT	<i>Anthemis arvensis</i>	åkerkulla	753	
EN-	<i>A. cotula</i>	kamomillkulla	2	
VU	<i>Anthriscus caucalis</i>	taggkörvel	4	
CR	<i>Apium graveolens</i>	selleri	2	
EN	<i>A. inundatum</i>	krypfloka	2	
VU-	<i>Arenaria gothica</i>	kalknarv	10	Fredrik Larsson
NT	<i>Arnica montana</i>	slättergubbe	2320	
EN	<i>Arnoseris minima</i>	klubbfibbla	1	Magnus Thorell
NT	<i>Asperugo procumbens</i>	paddfot	9	
VU-	<i>A. adianthum-nigrum</i>	glansbräken	1	Erik Ljungstrand
VU	<i>A. adulterinum</i>	brunbräken	1	Karin Kjellberg
CR	<i>Atriplex laciniata</i>	sandmålla	2	
EN	<i>A. pedunculata</i>	saltmålla	1	
RE	<i>Avena strigosa</i>	purrhavre	0	
EN	<i>Baldellia ranunculoides</i>	revsvalting	13	Tommy o Gunvor Fröberg
VU-	<i>Bidens radiata</i>	grönskära	57	OJa, KKj, HAI
NT	<i>Blysmus compressus</i>	plattsäv	60	
NT	<i>B. rufus</i>	rödsäv	10	
NT	<i>Botrychium lunaria</i>	månläsbräken	274	

EN	<i>B. matricariifolium</i>	rutlåsbräken	16	CJ Lidén, JöG, SOJ, m.fl.
EN	<i>B. simplex</i>	dvärglåsbräken	10	
NT	<i>Brassica rapa ssp. campestris</i>	åkerkål	319	
NT-	<i>Bromopsis benekenii</i>	strävlost	18	
VU-	<i>Bromus arvensis</i>	renlost	4	
EN	<i>B. commutatus</i>	brinklost	2	
EN	<i>B. racemosus</i>	ängslost	0	
EN	<i>B. secalinus</i>	råglost	13	
RE	<i>Camelina alyssum</i>	linddådra	0	
VU	<i>C. microcarpa</i>	sanddådra	47	
RE	<i>C. sativa</i>	oljedådra	4	
NT	<i>Campanula cervicaria</i>	skogsklocka	65	
EN	<i>C. rapunculus</i>	rapunkelklocka	1	
EN	<i>Cardamine parviflora</i>	strandbräsm	54	
NT-	<i>Carduus acanthoides</i>	piggstisel	8	KKj
VU	<i>Carex hartmanii</i>	hartmanstarr	15	
NT	<i>C. hostiana</i>	ängsstarr		
EN	<i>C. maritima</i>	bågstarr	2	Lars Hellman
NT	<i>C. paleacea</i>	strandstarr	3	
VU	<i>C. pulicaris</i>	loppstarr	271	
VU	<i>C. punctata</i>	prickstarr	8	LHe
NT	<i>C. vacillans</i>	saltstarr	6	
VU	<i>Catabrosa aquatica</i>	källgräs	37	
VU	<i>Centaureum erythraea</i>	flockarun	2	Ulla-Britt Andersson
VU	<i>Cephalanthera rubra</i>	röd skogslilja	1	
NT	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	lungrot	136	
EN	<i>C. murale</i>	gatmålla	3	
RE	<i>C. urbicum</i>	bymålla	1	
CR	<i>C. vulvaria</i>	stinkmålla	1	
EN	<i>Chimaphila umbellata</i>	ryl	76	
NT	<i>Consolida regalis</i>	riddarsporre	37	
VU	<i>Coronopus squamatus</i>	kråkkassing	15	ELj
NT	<i>Corydalis cava</i>	hålnunneört	2	
NT	<i>Crepis praemorsa</i>	klasefibbla	414	
RE	<i>Cuscuta epilinum</i>	linsnärja	0	
VU	<i>C. epithymum</i>	ljungsnärja	2	Kurt-Anders Johansson
RE	<i>Cyperus fuscus</i>	dvärgag	1	
VU	<i>Deschampsia setacea</i>	sjöätel	3	Michael Johansson
EN	<i>Dianthus armeria</i>	knippnejlika	14	Kristoffer Hahn
EN	<i>Diphasiastrum tristachyum</i>	cypresslummer	62	Roger Gahnertz
EN	<i>D. × zeileri</i>	mellanlummer	34	
EN!	<i>Draba nemorosa</i>	sanddraba	1	
EN	<i>Dracocephalum ruyschiana</i>	drakblomma	70	Lennart Sundh
EN	<i>D. thymiflorum</i>	rysk drakblomma	0	
VU	<i>Drymocalis rupestris</i>	trollsmultron	249	
EN	<i>Elatine hexandra</i>	skaftslamkrypa	23	Enar Sahlin
VU	<i>E. orthosperma</i>	nordslamkrypa	0	
NT	<i>Epipogium aphyllum</i>	skogsfru	4	
EN	<i>Eryngium maritimum</i>	martorn	2	Sofia Pallander
VU	<i>Euphorbia exigua</i>	smätörel	0	
VU	<i>Euphrasia micrantha</i>	ljungögontröst	59	
RE	<i>E. rostkoviana ssp. montana</i>	ängsögontröst	0	
EN	<i>E. rostkoviana ssp. rostkoviana</i>	stor ögontröst	14	Per Arne Arulf
EN	<i>Falcaria vulgaris</i>	skärblad	2	
VU	<i>Festuca altissima</i>	skogssvingel	38	
VU-	<i>Filago vulgaris</i>	klotullört	1	
VU	<i>Fraxinus elatior</i>	ask	759 (rutor)	

NT	<i>Fumaria vaillantii</i>	blek jordrök	0	
NT	<i>Galeopsis ladanum</i>	mjukdån	393	
RE	<i>Galium spurium</i> ssp. <i>spurium</i>	linmåra	0	
NT	<i>G. suecicum</i> var. <i>vestrogoticum</i>	västgötamåra	151	Olof Janson
NT	<i>Genista tinctoria</i>	färgginst	98	
VU	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	klockgentiana	165	AMA, BGu, ABo
EN	<i>Gentianella baltica</i>	kustgentiana	3	Lars Hellman
EN	<i>G. campestris</i>	fältgentiana	61	
NT	<i>Geranium bohemicum</i>	svedjenäva	19	
EN	<i>G. lanuginosum</i>	brandnäva	1	
EN	<i>G. palustre</i>	kärnäva	0	
NT-	<i>Glaucium flavum</i>	strandvallmo	0	
NT	<i>Goodyera repens</i>	knärot	380	
NT	<i>Gymnadenia odoratissima</i>	luktsporre	2	Lennart Sundh
VU	<i>Gymnocarpium robertianum</i>	kalkbräken	10	
EN!	<i>Gypsophila muralis</i>	grusnejlika	12	
VU	<i>Herminium monorchis</i>	honungsblomster	16	Bertil Jannert
VU	<i>Holosteum umbellatum</i>	fågelarv	2	Robert Daun
EN	<i>Hordeum secalinum</i>	ängskorn	0	
NT	<i>Hyoscyamus niger</i>	bolmört	56	
EN	<i>Hypericum humifusum</i>	dvärgjohannesört	2	Ulla-Britt Andersson
NT	<i>H. montanum</i>	bergjohannesört	78	
EN	<i>H. pulchrum</i>	hedjohannesört	0	
NT	<i>H. tetrapterum</i>	kärrjohannesört	2	
VU-	<i>Hypochoeris glabra</i>	åkerfibbla	2	
CR	<i>Ilex aquifolium</i>	järnek	0	
VU	<i>Inula ensifolia</i>	svärdkrissla	0	
VU	<i>Isolepis fluitans</i>	flytsäv	35	Lars Gerre
EN	<i>I. setacea</i>	borstsäv		JKu
EN	<i>Juncus capitatus</i>	huvudtåg	0	
EN	<i>Kickxia elatine</i>	spjutsporre	0	
EN	<i>Lappula squarrosa</i>	piggfrö	1	
VU	<i>Lathyrus tuberosus</i>	knölvial	22	KjH
NT-	<i>Lavatera thuringiaca</i>	gråmalva	3	
VU	<i>Leersia oryzoides</i>	vildris	9	
NT	<i>Leontodon hispidus</i>	sommarfibbla	370	
VU	<i>Leonurus cardiaca</i>	hjärtstilla	41	
VU	<i>Limonium vulgare</i>	marrisp	18	SPa
NT	<i>Limosella aquatica</i>	ävjebrodd	37	
NT	<i>Lithospermum officinale</i>	stenfrö	22	
RE	<i>Lolium remotum</i>	linrepe	0	
RE	<i>L. temulentum</i>	därrepe	0	
NT	<i>Lotus tenuis</i>	smal käringtand	4	Aimon Niklasson
NT-	<i>Lunaria rediviva</i>	månviol	12	
VU-	<i>Luzula sylvatica</i>	storfryle	3	Erik Ljungstrand
NT	<i>Lycopodiella inundata</i>	strandlummer	74	
NT	<i>Lythrum portula</i>	rödlänke	105	
VU	<i>Malva pusilla</i>	vit kattost	17	
EN	<i>Marrubium vulgare</i>	kransborre	1	
EN	<i>Medicago minima</i>	sandlusern	1	
NT	<i>Melampyrum cristatum</i>	korskovall	19	
CR	<i>Melilotus dentatus</i>	strandsötväppling	0	
EN	<i>Mentha</i> × <i>gracilis</i>	ädelmynta	6	
CR	<i>Mertensia maritima</i>	ostronört	0	
VU	<i>Microstylis monophyllus</i>	knottblomster	1	Christina Dahlqvist
EN	<i>Misopates orontium</i>	kalvnos	10	
VU	<i>Mulgedium quercinum</i>	karlsösallat	1	

CR	<i>Nasturtium microphyllum</i>	bäckfräne	0	
EN	<i>N. officinale</i>	källfräne	0	
EN	<i>Nepeta cataria</i>	kattmynta	11	Peter Laudon
EN	<i>Neslia paniculata</i>	korndådra	13	
EN	<i>Ornithopus perpusillus</i>	dvärgserradella	2	Kurt-Anders Johansson
EN	<i>Orobanchae elatior</i>	klintsnyltrot	4	
EN	<i>O. reticulata</i>	tistelsnyltrot	14	Jörgen Grahn, LSu
EN	<i>Parapolis strigosa</i>	ormax	0	
NT	<i>Pedicularis sylvatica</i>	granspira	244	(reg. i AP)
NT-	<i>Pericaria foliosa</i>	ävjepilört	1	
EN	<i>Petrorhagia saxifraga</i>	klippnejlika	1	
EN	<i>Phleum arenarium</i>	sandtimotej	0	
VU	<i>Pilularia globulifera</i>	klotgräs	11	
NT	<i>Pimpinella major</i>	stor bockrot	0	
NT	<i>Poa remota</i>	storgröe	9	
VU	<i>Polygala comosa</i>	toppjungfrulin	6	
EN	<i>Polystichum aculeatum</i>	uddbräken	2	Rolf-Göran Carlsson
EN	<i>Potamogeton acutifolius</i>	spetsnate	6	
NT-	<i>P. compressus</i>	bandnate	5	
NT-	<i>P. friesii</i>	uddnate	3	
EN	<i>P. rutilus</i>	stynnate	3	
EN	<i>P. trichoides</i>	knölnate	16	Erik Ljungstrand
VU	<i>Potentilla anglica</i>	revig blodrot	2	Enar Sahlin
EN	<i>Pseudorchis albida</i>	vityxne	13	Ingvar Claesson
RE	<i>Pulicaria vulgaris</i>	loppört	0	
EN	<i>Pulmonaria angustifolia</i>	smalbladig lungört	170	Lennart Sundh
EN	<i>Pulsatilla vernalis</i>	mosippa	117	Sören Svensson
VU	<i>P. vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i>	backsippa	988	
VU	<i>Radiola linoides</i>	dvärglin	127	
VU	<i>Ranunculus arvensis</i>	äkerranunkel	1	
NT	<i>Raphanus raphanistrum</i>	äkerrättika	238	
CR!	<i>Rhinanthus serotinus</i> ssp. <i>apterus</i>	äkerskallra	2	
EN	<i>Rosa elliptica</i> ssp. <i>inodora</i>	västkustros	12	Jan Kuylenstierna
RE	<i>R. pimpinellifolia</i>	pimpinellros	0 (32)	
NT-	<i>R. tomentella</i>	flikros	1	
EN	<i>Rubus cyclomorpha</i>	hjärtbjörnbär	7	
EN	<i>R. dissimulans</i>	bohusbjörnbär	1	
VU	<i>R. lagerbergii</i>	filtbjörnbär	11	
VU	<i>R. lamprocaulus</i>	naggbjörnbär	2	
CR	<i>R. loehrii</i>	bergumsbjörnbär	1	Erik Ljungstrand
NT-	<i>R. muenterii</i>	grönbladsbjörnbär	1	ELj
NT	<i>R. norvegicus</i>	västkustbjörnbär	17	
NT	<i>R. pruinosis</i>	hallonbjörnbär	0	
EN-	<i>R. rosanthus</i>	rosenbjörnbär	6	ELj
NT	<i>R. scissus</i>	nålbjörnbär	1	
EN	<i>Rumex conglomeratus</i>	dikesskräppa	2	
VU	<i>Salix daphnoides</i> ssp. <i>daphnoides</i>	äkta daggvide	0	
VU	<i>S. hastata</i> ssp. <i>vegeta</i>	källblekvide	70	
EN	<i>Salvia pratensis</i>	ängssalvia	1	
EN	<i>S. verticillata</i>	kranssalvia	4	
NT-	<i>Saxifraga hirculus</i>	myrbräcka	2	Lennart Sundh
VU	<i>S. osloënsis</i>	hällebräcka	0	
EN-	<i>Scandix pecten-veneris</i>	nålkörvel	0	
NT-	<i>Sedum anglicum</i>	engelsk fetknopp	15	
VU	<i>Senecio aquaticus</i>	vattenstånds	66	Kenneth Hansson
CR	<i>S. erucifolius</i>	flikstånds	0	
NT	<i>Serratula tinctoria</i>	ängsskära	10	ABe

NT	<i>Setaria viridis</i>	kavelhirs	43	
EN	<i>Sherardia arvensis</i>	åker-madd	4	GBö
RE	<i>Solanum villosum</i> ssp. <i>miniatum</i>	röd nattskatta	0	
DD	<i>Spergula arvensis</i> ssp. <i>arvensis</i>	sydspärgel	0	
RE	<i>S. arvensis</i> ssp. <i>maxima</i>	jättespärgel	0	
VU	<i>Stachys arvensis</i>	åkersyska	11	
EN	<i>S. officinalis</i>	humlesuga	3	
CR!	<i>Stipa pennata</i>	fjädergräs	3	Lennart Sundh
VU	<i>Taraxacum decolorans</i>	kalkmaskros	11	
NT	<i>T. duplidentifrons</i>	svarttandad maskros	0	
EN	<i>T. egregium</i>	smalfj. Strandmaskros	0	
EN	<i>T. euryphyllum</i>	bredsk. Fläckmaskros	12	
EN-	<i>T. larssonii</i>	dalslandsmaskros	1	
VU	<i>T. litorale</i>	liten kärrmaskros	6	
NT	<i>T. maculigerum</i>	fläckmaskros	9	
CR	<i>T. obtusilobum</i>	fetmaskros	1	Erik Ljungstrand
VU	<i>T. praestans</i>	kvällsmaskros	6	
EN	<i>T. pseudosuecicum</i>	sankmaskros	2	
EN	<i>T. ruberulum</i>	skevmaskros	0?	
NT	<i>T. spectabile</i>	atlantmaskros	4	
EN	<i>T. vestrogothicum</i>	västgötamaskros	4	Anders Bertilsson
CR	<i>Tephrosia palustris</i>	kärnrocka	0	
NT	<i>Thalictrum simplex</i> ssp. <i>simplex</i>	backruta	108	
NT	<i>Thesium alpinum</i>	spindelört	1	
VU	<i>Thymus pulegioides</i>	stortimjan	14	
CR	<i>Tilia platyphyllos</i>	bohuslind	0 (6)	
NT	<i>Tillaea aquatica</i>	fyrling	11	
VU	<i>Tragopogon dubius</i>	stor haverrot	0	
NT	<i>Trifolium montanum</i>	backklöver	128	
VU	<i>Ulmus glabra</i>	alm	631 (rutor)	
NT	<i>U. minor</i>	lundalm	6	
EN	<i>Valeriana dentata</i>	sommarklynne	1	
EN	<i>Verbascum densiflorum</i>	ölandskungsljus	2	
VU-	<i>V. lychnitis</i>	grenigt kungsljus	29	LEN, ELj
VU	<i>Vicia dumetorum</i>	buskvicker	2	
EN	<i>V. pisiformis</i>	ärtvicker	5	Anders Bohlin
VU	<i>V. villosa</i>	luddvicker	53	
EN	<i>Vulpia bromoides</i>	ekorrsvingel	1	
EN	<i>Zostera angustifolia</i>	smal bandtång	4	
VU	<i>Z. noltii</i>	dvärgbandtång	5	Lars Hellman

Totalt 11 476

Sammanfattning

	antal taxa		antal lokaler
RE Regionalt utdöda	14 taxa varav	3 sentida	2
CR Akut hotad	16	9	2
EN Starkt hotad	79	65	959
VU Sårbara	64	58	2647
NT Nära hotad	65	61	7818
DD Kunskapsbrist	3	3	28
	241	199	11 476

Floraväktare och rapportörer

ABe	Anders Bertilsson, Mullsjö	KHh	Kristoffer Hahn, Göteborg
ABo	Anders Bohlin, Trollhättan	KKj	Karin Kjellberg, Skara
AMA	Anne-Marie Andersson, Bohus	LGe	Lars Gerre, Göteborg
ANi	Aimon Niklasson, Askim	LHe	Lars Hellman, Lindome
ARS	Alf-Rune Sandberg, Fristad	LSu	Lennart Sundh, Falköping
BGu	Birgitta Gustafsson, Götene	MJo	Michael Johansson, Borås
BJa	Bertil Jannert, Falköping	MTh	Magnus Thorell, Mullsjö
CDa	Christina Dahlqvist, Hällekis	OJa	Olof Janson, Götene
CJL	Carl-Johan Lidén, Vara	OMo	Olle Molander, Henån
ELj	Erik Ljungstrand, Askim	PAA	Per-Arne Arulf, Falköping
ESa	Enar Sahlin, Hindås	PDa	Pelle Dahlberg, Nödinge
FLa	Fredrik Larsson,	PLa	Peter Laudon, Varnhem
GBö	Gösta Börjesson, Habo	RDa	Robert Daun, Jonsered
HAI	Hans Alexandersson, Vänersborg	RGC	Rolf-Göran Carlsson, Skövde
ICI	Ingvar Claesson, Blidsberg	RGu	Ragne Gustavsson, Herrljunga
IWä	Irene Wängvik, Alingsås	SOJ	Sven-Olof Johansson, Svenljunga
JKu	Jan Kuylenstierna, Fjärås	SPa	Sofia Pallander, Göteborg
JöG	Jörgen Grahn, Mölndal	SSv	Sören Svensson, Hisingrs Backa
KAJ	Kurt-Anders Johansson, Skövde	TMa	Tore Mattsson, Henån
KHa	Kenneth Hansson, Kinna	UBA	Ulla-Britt Andersson, Trollhättan

Granspira *Pedicularis sylvatica*, Jäboruder i Habo 2010. Foto: Gösta Börjesson

Inför floraväkteriet 2013

Det var fortfarande en kall vårvinter då vi hade våra floraväktarträffar. Den 16 mars var vi i Göteborg och den 17 mars i Varnhem. 24 personer hörsammade inbjudan. Programmet avsåg att vi skulle bli lite förberedda inför florasäsongen med floraväkteriet.

Vi startade mötet med några tankar kring begreppet mångfald och vår angelägna uppgift att ”floravakta”. Därefter fortsatte vi med en längre genomgång av rödlistan för Västergötland: vilka arter är i farozonen och vilka bör vi veta mer om? Som hjälp hade vi förra årets rapport, där vi kunde se vilka arter som behövde få ett besök i år. Det poängterades hur vi kunde använda rapporten för att ta reda på vilka som var angelägna arter. Vi besökte även floraväkteriet på Artportalen där vi alla förhoppningsvis bör ha lärt oss hur vi skall rapportera våra väkteridata. Vi tittade på hur man gör, då man rapporterar en rödlistad art för att den skall hamna i floraväkteriet. Det är ju inte riktigt samma sak som man gör med övriga allmänna arter.

Dagen avslutades med att räkna upp och kommentera vilka arter som skall kontrolleras under 2013 och vilka av dessa som är prioriterade.

Årets växt

Blåklint är årets speciella inventeringsart. Det innebär att vi bör söka den i olika typer av kulturmarker, särskilt höstsådda åkermarker och trädor, och rapportera så många förekomster vi någonsin kan finna. Ange bra koordinater. Arten är ju lätt igenkänd och förekommer särskilt i de västra delarna av landskapet.

Prioriterade arter 2013

Det mest angelägna är att både kontrollera kända lokaler och hitta nya av de tre arterna: blåklint, **granspira** och **sydspärgel**.

Granspira inventerades även 2012 men vi vill ha många fler rapporter, eftersom den minskar stadigt. Den växer på fuktiga, magra jordar på fukthedar, i hävdade marker och längs markvägar. Sydspärgel kanske vi känner som ogräset åkerspärgel. En något konkurrenssvag men synnerligen vanlig art som ”växer som ogräs i åkrar och trädgårdar, ibland på tippor och gårdsplaner”. Åkerspärgel kan indelas i fyra underarter där sydspärgel är en, troligen sällsynt. Den underart som däremot är mycket vanlig är foderspärgel. Nu misstänker man att sydspärgel håller på att bli väldigt sällsynt. De övriga två underarterna är redan försvunna linogräs. Både foder- och sydspärgel är tätt glandelhåriga och klibbiga. Men foderspärgel är mer mattgrön med kala frön, medan sydspärgel är gulgrön med papillösa (knottriga) frön. Leta upp båda arterna, särskilt sydspärgel, i sommar och på eftersommaren och räkna antal plantor.

Andra arter, som vi vill ha fler rapporter om, är de tidigare inventeringsarterna **klockgentiana**, **knärot**, **slättergubbe** och den icke rödlistade **kattfoten**.

Ett flertal träffar i mindre grupper kommer att genomföras under våren och sommaren. Vi skall även försöka att nya väktare skall få hjälp av mera erfarna inventerare. Vi förväntar oss att snart kan de flesta rapportera in sina väkterarter själva till Artportalen. Om du vill överlåta rapporteringen till någon annan, skicka dina uppgifter till undertecknad.

Hör av dig, om du undrar något!

Mvh Enar

Enar Sahlin

Box 3 438 05 Hindås

0301-10848, 070-660 49 19

e-postadress: enar.sahlin@telia.com

Fridéns dagböcker

Elisabeth Enbom

Prosten Janssons väg 24, 439 93 Onsala

Prosten Lennart Fridén botaniserade i Västergötland under mitten av 1900-talet. Han upptäckte fjädergräset *Stipa pennata* på en tidigare okänd lokal, Nolgården i Näs socken. För sina omfattande botaniska studier, som han publicerade i ett antal uppsatser i botaniska tidskrifter och i Skaraborgsnatur, belönades han 1976 med titeln filosofie hedersdoktor.

Elisabeth Enbom har renskrivit och redigerat texten i Lennart Fridéns 36 fältanteckningsböcker, skrivna mellan åren 1946 och 1985. Det har resulterat i en PDF-fil som kan nås från VBF:s hemsida. Det renskrivna dokumentet består av ca 1000 A4-sidor. Här nedan följer några axplock ur hans böcker, som beskriver olika typer av växtsamhällen och hur dessa har skötts, dels av Lennart själv med medarbetare, med konkret text om redskap och hur skötseln har bedrivits av dessa och dels genom Skogsvårdsstyrelsens och Länsstyrelsens utförda röjningar. Det beskrivs även när skötselåtgärder ej utförs, med igenväxningsproblem som följd. Fridén och hans assistenter har regelbundet utfört räkning av olika arter som fjädergräs, fjällskära, tistelsnyltrot, mosippa, Kung Karls spira, luktsporre och myrbräcka.

Nedan följer några utdrag ur texten. Text mellan // är Elisabeth Enboms tillägg.

Sjöängen den 26/6 1947:

Professor G. Einar Du Rietz, Margareta Witting och Nils Albertsson /är med på denna exkursion/. Jag blev erbjü-

Lennart Fridén 1981. Foto: Elisabeth Enbom

den att i ovanstående fina sällskap få följa med till /*Saxifraga*/ *hirculus* kärret. Fr. Witting var chaufför och körde väl sin Chevrolet. Tog vägen över Vartofta till Lövberga gård. Här plockade vi med oss en massa grunkor, mjölkflaskor, glasrör, elektrisk apparat för mätande av vattenmotstånd och grejor för best. av pH-värdet. Professorn var mkt belåten med kärret. Vi beundrade en tropisk *Carex paniculata* tuva. Mossor granskades och prover togos. Professorn gjorde snart en fin upptäckt: *Stellaria crassifolia*, som ju verkl. förhöjer kärrets värde. Ingen har på länge sett den i Vartofta - Åsaka. Jag för min del kunde ej finna *Ophrys*, ej heller syntes ngn *Orchis incarnata v. ochroleuca* Tog och pressade en del stödarter. Glömde att ta den lilla *Scirpus hudsonianus*, som bär hår som *Eriophorum*/. Såg möjl. en *Habenaria* /*Gymnadenia conopsea*/ vid nordändan. Trevlig kaffearast.

Upptäckten av fjädergräs /*Stipa pennata*/ i Nolgården Näs 1947:

Tittade på kullen men kunde ej se sådana tuvor någon mer stans. Ja, varför skulle ej *Stipa* kunna finnas här? Den lär ju ha funnits i Björstorp. Närmare gården fann jag *Senecio jacobaea* närmast åsen nord-söder- gående åsen

väster Nolg. och på västsluttn. Ett dus-sintal ex. minst, varför jag tog för pressning. Dessa oslagna kullar och åsar var som ett drömlandskap. Här fröjdades öga och själ. Trollsmultro-nen /*Drymocallis rupestris*/, som före-kom täml. allmänt, gav besvikelse i fråga om bär, men vad gjorde det, då det fanns smultron och Falbygdens hattabär (*Fragaria viridis*). For tillbaka till Björstorp där jag såg ut över de mäktiga (=rätt stora) åsarna. Men des-sa härifrån synliga var så pass stora att de inordnats i hästbete och syntes alldeles kalätna. Jag tog emellertid ett stickprov öster Björstorp. *Cirsium aca-ule* (jordtistel), timjan /*Thymus serpyllum*/ och gulmåra /*Galium verum*/. Halm utströdd på första kullen. Nästa visade hur isen verkl. varit generös att droppa ner kalkstenar. Ngt längre fram fann jag verkl. *Galium triandrum* o en-buskar, samt här o var några små ex. *Prun/ella/ grandiflora*. Alltså ha dessa stora kullar en gång varit ett blom-mande paradiset.

Tur att åsarna söderut var mindre och inte lika lätt låta sig inordnas i beten. Nåja, den tiden kanske kan komma. Så hade jag fått uppleva en övermåttan skön dag. Förmiddagen åt Pileg. – Skarpås hade ej givit mycket. Kame-området tycktes ej vara känt i litteraturen (botaniskt). Att ka-melandskapets norra del är så avbetat hänger främst på att mellan åsarna är mossmark (nu till en del björk o skog-bevuxna). Söderut ”av isälv bearbetad morän mellan åsarna”.

9 /juli 1947/ Fortsatte byvägen mot Näs kyrka ett litet stycke. Fast morä-nen vid vägen (flitigt grustag) hyste ännu fältvädd /*Scabiosa columbaria*/ och *Galium triandrum*. Stället NO den-na skulle heta Nybygget. Parkerade

cykeln vid Nyhemmet som tycks vara byggt på en tvärås som kommer från Björstorp. Följde åsen söderut. Hårt betad, men fann snart *Prun/ella/ grand/iflora/* i enbuskar ner över öppet. Och *Gal/ium/ tri/andrum/* i enbuske. Tydl. ej så ilsket betat att *Prunella* litet varstans, även fält-vädd /*Scabiosa columbaria*/. Gärdes-gård (taggråd) på krönet. Ö. sidan ej så hårdbetad. Mera *Prunella gr/ andiflora/*, *Gal/ium/ tri/andrum/o* fältvädd. Alltså är Kvättak fynd verifi-erad. Åsen fr. Nyhem och söderut hyste spåtistel /*Carlina vulgaris*/ och solvända /*Helianthemum nummulari-um*/ som jag äv. såg igår.

Ville just se kullarna norr Nolg. och de östligaste åt detta håll. Kände igen mig på *Hab. conops. /Gymnadenia conopsea/* på baksidan av ”St.”kullen, *Senecio jacobea* stod vid stenröset i östkanten. Äntl. fick jag tag i nedre blad, storflikiga. *Senecio* tycks följa åsen (ngt) åt nordväst, ngt (norr enl. kartan). En grop i nerkan-ten av åsen här blottar först jord och nedom åkernivån ren sand. Ingen sten! På denna ås mycket mullvads-högar. Alltfort anm. *Gal/ium/ o* Fält-vädd /*Scabiosa columbaria*/. De två små kullarna strax norrut (NNO) Nolg. hyste äv. *Prun/ella/ gr/ andiflora/*, *Gal/ium/ tri/andrum/* fältvädd 1 ex. *Senecio jacobaea*. Nu finns inga kullar mer åt öster, varav hela området är inringat. Gick tillb. till Nolg. och tog äv. idag en titt på tväråsen eller ostsvängen. Ser nu att drakblomman /*Dracocephalum ruy-schiana/* fanns här på min ”St.”kulle. Jag drogs till mitt ställe. Vad ser jag i detta misstänkta gräs om ej en plym! Jag tar av mig baskern. Vill nästan gråta. Ytterligare 2 plymer. Alltså 3 st

ner i gräset. Åtm. ett avfallet. Varför såg jag det ej igår? Ljuset låg nu an-norlunda, eller ögonen var ej så an-strängda. Tur att jag sett på gräset i lupp vid V. Å. Men det var tuvorna i och för sig som fångade min upp-märksamhet. Tyvärr har jag trampat omkring, men jag hoppas ingen upp-täcker det. Jag har funnit en ny lokal för *Stipa /pennata/*. Sagolikt. Men igår kände jag ju genast att *Stipa* skulle kunna växa på denna kullen och den har funnits på Björstorp. Tog en överblick på hela kullen, men kunde ej se mer *Stipa*-gräs. Rikt m. *Pulm/onaria/ ang/ustifolia/* samt drak-blomman. Till dels ännu blommande. Återvändande och kunde först se bara 2 plymer men efter en stund fann jag nu fyra st. Ville ej krasa och leta för mkt. *Stipa* växer rätt fritt framför ett kraf-tigt enbuskparti, med ett par isolerade stånd åt sydväst längre ned. De blom-mande stånden (ett eller två?) är mkt nära buskranden. Svårt att räkna alla stånden, men torde väl vara en 12 - 15 trol. mer (unga stånd trol.) Varför jag var skeptisk igår berodde på det där överblommade axet mitt i en tuva. Men eljest tyckte jag hela dagen igår att här (tidig NO vid Österäng) kunde *Stipa* växa. N. A. fick även rätt: det är ej alldeles omöjligt att upptäcka *Stipa*. Nedanför kullen, som här är sydexpo-nerad, en rovåker. Ungefär i mitten av denna går man upp - x -. Nolg. - läng-re åt öster 2 stora "buskar" mellan enbuskarna med tvenne (2) i toppen (trol. i basen) sammanflätade plymer. Alltså 6 st. Ytterligare 1, alltså 7 st. + 1 alltså 8. Was Märchenshaft! (här kommer en beskrivn. hur nå ett *Stipa*-best. enl. Fridén vid märket - x -) Man går upp ung. 7 m. Nu vågar jag ej leta mer eller stanna längre. Gå rakt över

mot Nolg. hemmets åssträckn.

Upptäckten av myrbräcka */Saxifraga hirculus/* i Gorsan 7 augusti 1950:

Kanske sceptrum */Pedicularis scep-trum carolinum/* står här i kanterna. På samma gång kände jag en egen-domlig känsla att det skulle betyda mindre, sådant kunde man lämna åt andra att finna. Var fick jag denna underliga känsla ifrån, eller var det att jag tyckte jag hade upptäckt tillräck-ligt mkt vackert här. Längst neråt fann jag vid mossa, som jag gissar är *Helo-dium Blandowii*. *Carex paniculata* var rikare än jag förut sett. Så var jag redo att gå hemåt = från myren. Tänkte: borde kanske leta efter *Stellaria crassi-folia*. Men den vore nog överblommad nu. - Glömde att se efter den i Sjöäng-en. - Så hände det otroliga. Jag hade solen framför mig och gult sken från marken, ädlaste gull. Då grät jag, grät mkt, föll på knä i blöta mossbädden och höll den svarta baskern länge för ögonen i solskenet - i guldglansen. Var det sant. Jag var inte värdig ännu en gång. Jag hade de senaste dagarna varit så otacksam och blivit nervös. Tanken att nu finner man aldrig ngt mer, varken i kärr eller på kullar. Så småningom kunde jag se upp med tårtungda ögon mot solen- mot guldlet. Det var verklighet. Det var myrbräck-an */Saxifraga hirculus/*. Det var verk-lighet, och ändå som en dröm. Det var oerhört. Denna myr som tjusat mig så med sin vildmarksstämning - också idag såg jag hur älgar eller rådjur legat där - och som hade ngt visst "det". Jag var ju här redan i våras, och jag for hit i dag för säkerhets skull och för att verifiera *Scirpus hudsonianus*. Retade mig också att jag ej såg *Paludella /suarrosa/* i våras, men jag höll till

för långt ner i allmänhet. Detta var överväldigande! Det var oerhört!! *Saxifraga hirculus* upptäckt på en förut okänd lokal. Myrbräckan recent/??/ på - så långt man idag vet - på två lokaler i Vg och båda belägna på Falbygden. Här stod den ej gytttrad och tätt, bara några strödda bl- par i grupp, en 15 a 16 ex., så att man riktigt kunde se dem var och en för sig, en del fullt utslagna, en del i knopp. En förnäm ensling, konungsligt krönt i guldkrona. Snart hittade jag ännu ett bestånd blott 5 a 6 meter från det första. På väg från myren märkte jag att jag på nerväg struket rätt nära förbi 3 ex. Ja, inte var jag återställd att leta mer än på en plats i närheten av *Carex paniculata* vid *Paludella* området. På denna sista plats var mer än förut, strödd här och var, en del bland *Phragmites /australis/*, men *Paludella /squarrosa/* var ofta med i mossorna omkring. Jag är på den säkra sidan om jag säger att jag såg 100 ex i blom. Alltså, ej på långt när så rik som i Sjöängen, dock ej ängsligt fåtålig. Den första platsen (nr1 triangelform) låg 20 långa steg snett ut ungt. åt SV från största *paniculata* ruggen.

Kung Karls spira /*Pedicularis sceptrum carolinum/* funnen i Vistorp:

3143. 29 juli 1960. Reste nu till Åsbo. Regn under natten och morgontimmarna. Ljusede vid Orreholmen. Regn o mulet vid Kattilstorp. Tog näml. vägen över Vistorp och gjorde ett nytt besök i/*Pedicularis-* lokalen; mest blött i buskar och gräs. *Sceptrum* - stjälkarnas antal säkert minst 40.s pressade nu *Carex appropinquata* och konstaterade *Carex caespitosa*. Tog även *C/arex/ buxbaumii*, men dom spolierades sedan, varför besökets värde minskades. *Sceptrum*

"analys", 3 fert. stj/älkar/, 35 - 50 cm + en kraftig fjolårsstjälk står jämn kärrängsmark täml. öppet; 2 m t. björkbuske med tall, 1,5 - 2 m höga. *Molinia/coerulea/- Carex hos t/iana/ samh/älle/med Carex panicea* rätt mkt. *Ulmaria/Filipendula ulmaria/-blad några; liten björkbuske 30 cm; Pot/entilla /er/ecta/, Carex pulicaris, /Pedicularis/ sceptrum/ carolinum/- blad vackert röd bruna i.*

Upptäckten av den ovanliga mossan *Lophozia proteidea*, i Gorsan den 12 augusti 1959:

1 dm N kvisten obsade jag några krisar m. *Riccardia multifida*, och i detta samhälle såg jag gnm luppen ngt som kom mig att stelna. Jag lyfte min - enligt Bengt M P - skrattretande antika sportmössa och tackade Gud allvarsamt för så stor lycka - tog det som ett löfte även för Märtas del. Några fattiga stammar av en levermossa - men det var *Lophozia proteidea*!!!!!! Tittade nu närmare på sänkans gräns kantzoner. Mitt över åt N - sänkan, den plana men ej homogena - fann jag en *Scapania* sp och samlade material. *Scapania irrigua* enl. S. Arnell. Otänkbart är dock ej juvenila stammar av *S. degenii*. *L/ophozia/ prot/eidea/*fanns vid sidan - N: a - aven 1 dm hög *Carex rostrata* - tuva, som på toppen har *Hylocomnium splendens*! I tuvan: *Betula pub/escens/*, *Menyanthes /trifoliata/* och *Potentilla er/ecta/*.

Luktsporre /*Gymnadenia odoratissima/* - förekomst i Klevängen den 17 juli 1972:

Till Esbjörntorpskärret (Klevängen!) nu väl hägnat i det aktuella området. Slanor att öppna med i S och /i/ N. I år ej kortvuxet utan riklig gräsväxt. Luktsporren stack ibland upp i "hög"

vegetation. Tänkte att det nog inte är för yvig vegetation som minskat luktsporren i Svartarp. Rensade med slidkniven bort gräs och sly (bl.a. gråal/ *Alnus incana*/) kring varje ex. av luktsporre I södra fuktängen, rätt väl spridd, fann vi 40 ex. luktsporre. I norra gläntan – med axag /*Scoenus ferrugineus*/- tuvor och rätt ymniga blåtåtel /*Molinia caerulea*/- tuvor fann vi 9 st. /luktsporre. Prästängens och Esbjörntorps-kärret i år jämspelta, vardera 49 ex luktsporre. Passade på att bese brudsporre kärren vid Mularpa bäcken.

Förekomst av tistelsnyltrot /*Orobanche reticulata*/ på Ällebergs äne den 10 augusti 1972:

Till Gorsan, men först station vid Ällebergs äne + Sjöängen. Räkningen av *Orobanche /reticulata/* gav till resultat inalles 74 ex. Merparten, omkr/ing/40/st/åt öster, därav 8 utanför staketet. Alltså alldeles nära landsvägen. (Privat text som hoppas över) – Text från Skärv om 4 olika maskrosarters /*Taraxacum*/ förekomst, 30 maj 1973:

Grann *Ranunculus/ bulb/osus/*, *Potentilla/ crantzii*, gullvivor /*Primula veris/* (täml.) Ingen Erythrosperm! Skärv: åsen NO om k: an. Östra delen av åsen hade Anemone pulsatilla /*Pulsatilla vulgaris/* (anmärkningsvärt i Valle H/ärad/, Rudb/erg/1902), *Ranunculus bulb/osus/*, *Potentilla tabern/aemontani/*, mkt mandelblom /*Saxifraga granulata/*; svartkämpar /*Plantago lanceolata/*. Erythrospermerna nu i lämpligt stadium, så jag kunde få bättre ex. av *T/araxacum/ platyglossum* än tidigare. Vidare *T/araxacum/ rubicundum, limbatum* (?) och *T/araxacum/ brachyglossum*, möjl. *T/araxacum/ obliquum/??/*

Bäckgårdens marker med 3 olika sorters *Gentiana/Gentianella/-* arter, 1973: Varholmen 4 9. – 73.

Det slagna föreslog jag skall borttagas. Rapport till /Torvald/ Ekström. Högstena: Stopp! Från Ranten for vi över Lovene falorna, i Lovene liden, över Åsle mosse, förbi Åsle, Tiarp till Högstena, där vi tog en titt på grottan med källvattnet fr/ån/S: t Pers källa. Inget vattnet bröt nu – av torkan – fram ur kalkberget. Ngn cementning tycks också vara gjord, så att vattnet bortleddes av ledningar. Det var också litet skräpigt. Ännu fanns litet med läskande klarbär kvar på träden. Nämnde ngt, kanske mest för Bertil om alvarängen, dreven m.m. Från vägen norrut gick vi rakt över bärgade gårdet upp till Bäckgården/s vackra betesmark, och såg *Gentianella uliginosa*, sedan också *G. amarella* och /*Gentianella/ campestris*. Bertil tyckte det var det roligaste, att få se ngt nytt. Såg också *Ononis hircina*. Av mig samlad ögontröst följde med i Bertils bil/s/papperskorg. S/ödra/ Kyrketorps hed: föreslog jag att vi skulle ta från Valtorps – vägen - vid Högstena hed är parkeringsmöjligheterna för små. Bertil blev glad att i svängen framför ”Öja hed” fanns möjligheter.

Mosippe /*Pulsatilla vernalis/-* förekomst på Moliljevägen, Bremag/ården/. Gökhem, Ullene, 23.3. -74.

Då Julius ej sett mosipporna /*Pulsatilla vernalis/* vid skogsvägen – mövåg – 4 – 500 m VSV fotbollsplanen (+ stock – upplag) ej långt fr. Ernstatörpet, beslöt vi ta en titt på den. Som väl var hade tunga skogskörslar ej skadat vår väg, som kantas på nordsidan av mosippor, samt i mittsträngen (av gräs). Några äv. S om vägen. Enl. ekon/omiska/ kartan börjar ”Moliljevägen” (för året nytt namn) vid grinden

ml. Ledsjögårdens skift och Bältaregården. Mosipporna börjar ett stycke VSV från grinden, 30 raska steg (ej metersteg) obs!1973 s/idan 89 blott 5 steg V innanför grinden! (verifierat maj 1978?)

Ågare lär vara bröderna Carlsson. Vi uppehöll oss ej nu med att räkna stånden eller efterse ev/entuella/knoppar. Åt N i tallskogen hade glesning ågt rum. Vi kastade in grenar, som ej passade bland mosipporna. Det hade vi väl knappast rätt till. Ullene, Ljungslätt: När jag nämnde om, att det fanns mosippa i Ullene sa Jul/ius/, att han visste det. Vi for iväg, och Jul/ius/ visade vägen t/ill/Ljungslätt, där mosippan tidigare funnits. Känd av ...

Där var nu hög ljung o/ch/ gräs. Trol/igen/ utgången. Tidigare besökte Lahrin o jag en gård närmare Ullene: Åsaka, åsar Ö om gården. Jul/ius/ ville ej fara dit, men vi for ett stycke mot Åsaka, och in åt öster, och promenerade i vackra, glesa, rödade tallskogar med fornminnen, och en del av den odlade delen av Vintermossen ej långt bort. Bremads grustag: Hade av Siv Gustavsson efterhört en del adresser, bl.a. vem som krossat Bremads block bemängda grus. Förra året hade jag meddelat Bertil Ström, att mosippan hade ett fåtal stånd kvar på kvarlämnade hyllan invid stenvuren åt N.

Räkning av fjädergräs /*Stipa pennata*/ på Nolgården Näs den 5 juni 1974 tillsammans med Elsa och Arthur Hedene:

En par *Gymnadenia* rosetter sågs på N-sidan. Överraskning: 1/att *Stipa* plymstrån hunnit så långt, vajade (rätt hård blåst ibland) och skimrade, förlåt glindrade i silvergrått. 2/Det såg ut att bli ett rikår, efter förra årets klenår. Räkade strån på ett par platser. Många tuvor hade 15 strån, det blev 100 på 1 m2. Elsa gissade 1000 strån (som 1960

då). Torvald hade ingen mening. Det kommer säkert inte att understiga 7 a 800 /strån/. Den kan bli över 1000 /strån/. Vi får se. Elsas tuva bara 4 strån, syster - tuvan 3 strån, klent med nya sterila. Förkväver spärrlostan /*Brachypodium pinnatum*/? Tuvan utanför stängslet vid nedre SV - stigen hade många strån. Satte pinnar upptill för att markera största utbredning/, även till skydd för den som till äventyrs kliver över tråden. Flera fertila, fina tuvor långt ner vid nedre tråden. Glädjande att en tuva långt upp mot tråden åt NÖ/har/gått i blom. Torrt, hårt, tuvor där växer till långsamt. Strax intill en täml. stor tuva i en buske. Torvald hjälpte till att skära bort överhängande engren. Yttersta tuvan åt Ö hade några strån. I närheten av borttagen myrstack såg /jag/ flera tuvor. Här och var i beståndet tycktes förnyelse alltfort vara på gång. Drakblomman har ett vackert bestånd innanför tråden i SSÖ delen. *Stipa* på SSÖ - sluttn. N om Nolg/ården/. De tre tuvorna hade resp. 11 + 4 + 2; 1 strå på 1sta ggn blommande tuva. Åt V ny steril tuva. 50 cm åt Ö.

Förekomst av ögontröst /*Euphrasia*/arter i närheten av Stommen, 1979:

6838 9.8. -79. 1sta ängen S om körvägen gick vi i riktning mot (stora) Stommen (åt S). Fann *Euphrasia* - arter som samlades. Ingen av dem var *E. rostkovi-ana*. (Jo! Några ex enl. Thomas K/arlsson/24/3 -80). Fuktängen o dess fuktängs - tuvor, kortsnaggade av kossebetning, för de *Cirsium acaule*, *Par-nassia palustris* o *Thymus* (jordtistel, slätterbl o timjan). Ett gömt betesparti VNV om Vaxby var snyggt med vackra enbuskar + jordtistel, nattviol/*Platanthera sp.*/.

Oväntad art

Ingvar Einarsson

Fristad, tel 033-261293

Tyvär har nog floran i Västergötland genomgått negativa förändringar sedan inventeringens början på 80-talet, mycket på grund av igenväxning och förändringar av bruksmetoder inom jord- och skogsbruk. I områden med en svag buffert mot surt nedfall har förändringarna varit märkbara. Att ängsbetet i stort sett har upphört har inte förbättrat läget. Men ett par intressanta fynd som ej setts här tidigare

eller under inventeringen är ett par lokaler med svedjenäva *Geranium bohemicum*. På ett hygge norr om Fristad - Borgstena växte det upp ett rikligt bestånd av nävan efter föregående svedjning. Någon kilometer från undertecknad (Fristad - Vänga) uppträdde arten 2012 efter en genomgående gallring i blandskog där tydligen tunga skogsmaskiner påverkat markskiktet.

Svedjenäva *Geranium bohemicum*, Trollhättan Svalehults brandfält.
Foto: Anders Bohlin 1995-07-25

Efterlysning!

Vid årsmötet i Näs den 17 april råkade någon få med sig ett exemplar av Jeppsons bok: "Jordstjärnor". Boken kostar 480 kronor.

Var god kontakta Anders Bohlin så får vi klara upp det hela.

Tel 0520 - 350 40

Manusstopp för *Calluna* (3) 2013

Manuskript till *Calluna* häfte 3, 2013 skickas till
Sanna Fant senast den **1 augusti**.

Adress:
sannafant87@hotmail.com
eller
Sanna Fant
Friggeråker Lilla Trampet
521 94 Falköping

Västergötlands Botaniska Förening säljer

Västergötlands Flora, 743 sidor	200:-
Västergötlands Flora, Supplement 1, 53 sidor	20:-
Västergötlands Flora, Supplement 2, 32 sidor	20:-
Västergötlands Flora CD	50:-
Botanisk Västgötalitteratur, 63 sidor	50:-
Film; "Drakblommans backar". Sundh Miljö.	150:-
Ev. portokostnad tillkommer.	

Botaniska Föreningen i Göteborg säljer

Göteborgs och Bohus läns fanerogamer och ormbunkar (Fries 1971), 453 sidor	100:-
En frisk och blomstrande perenn (Bernström 1989), 144 sidor	100:-
Medlemmar i BFiG kan köpa böckerna (med medlemsrabatt) för 75:-	

Calluna 30(2) 2013

BORÅS

ISSN 2000-2335

Innehåll

- 1 Bohlin, A. *Ordföranden i VBF har ordet*
- 2 Sahlin, E. *Floraväktarrapport 2012*
- 29 Sahlin, E. *Inför floraväkteriet 2013*
- 30 Enbom, E. *Fridéns dagböcker*
- 36 Einarsson, I. *Oväntad art*
- 36 Efterlysning
- 37 Manusstopp för *Calluna* (3) 2013